

Conselleria d'Educació, Formació i Ocupació

DECRET 108/2011, de 2 de setembre, del Consell, pel qual s'establix el currículum de les ensenyances artístiques professionals corresponents al títol de tècnic d'Arts Plàstiques i Disseny en Barreteria. [2011/9165]

Índex

Preàmbul
Capítol I. Disposicions preliminars
Article 1. Objecte i àmbit d'aplicació
Article 2. Objectius, organització, estructura i desplegament del currículum
Article 3. Centres i projectes educatius
Article 4. Oferta formativa
Article 5. Informació i orientació professional
Capítol II. Accés a les ensenyances
Article 6. Requisits generals d'accés a les ensenyances
Article 7. Accés sense requisits acadèmics
Article 8. Organització i regulació de la prova per a l'accés sense requisits acadèmics
Article 9. Prova específica d'accés per a aspirants amb requisits acadèmics
Article 10. Places vacants i admissió d'alumnat
Capítol III. Ordenació general de les ensenyances
Article 11. Organització dels mòduls i distribució horària
Article 12. Mòdul d'obra final
Article 13. Fase de formació pràctica en empreses, estudis i tallers
Article 14. Avaluació
Article 15. Promoció i titulació
Article 16. Convocatòries i permanència
Article 17. Documents oficials d'avaluació i de mobilitat
Article 18. Correspondència amb la pràctica laboral
Article 19. Convalidacions
Capítol IV. Professorat i centres
Article 20. Professorat i atribució docent
Article 21. Requisits mínims dels centres i instal·lacions
Disposició addicional primera. Accés a altres estudis
Disposició addicional segona. Alumnat amb discapacitat
Disposició addicional tercera. Títols
Disposició addicional quarta. Normes supletòries
Disposició derogatòria única. Derogació normativa
Disposició final primera. Proves de nivell d'ensenyances d'idiomes de règim especial
Disposició final segona. Recursos en proves d'accés d'ensenyances professionals de dansa
Disposició final tercera. Normes de desplegament
Disposició final quarta. Entrada en vigor
Annex I. Cicle formatiu de grau mitjà de barreteria
Annex II. Característiques generals del mòdul d'obra final.

Preàmbul

L'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana, aprovat per la Llei Orgànica 5/1982, d'1 de juliol, i reforma per la Llei Orgànica 1/2006, de 10 d'abril, en l'article 53, estableix que és de competència exclusiva de la Generalitat la regulació i l'administració de l'ensenyança en tota la seua extensió, nivells i graus, modalitats i especialitats, sense perjudi del que disposen l'article 27 de la Constitució Espanyola i les lleis orgàniques que, d'acord amb l'apartat 1 de l'article 81 d'aquella, el despleguen, de les facultats que atribueix a l'Estat el número 30 de l'apartat 1 de l'article 149 de la Constitució Espanyola, i de l'alta inspecció necessària per al seu compliment i garantia.

La Llei Orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'Educació, en el capítol VI del títol I, referent a les ensenyances artístiques, inclou en la secció segona les ensenyances professionals d'Arts Plàstiques i Disseny, les quals s'organitzaran en cicles de formació específica, de grau mitjà i de

Conselleria de Educación, Formación y Empleo

DECRETO 108/2011, de 2 de septiembre, del Consell, por el que se establece el currículo de las enseñanzas artísticas profesionales correspondientes al título de técnico de Artes Plásticas y Diseño en Sombrerería. [2011/9165]

Índice

Preámbulo
Capítulo I. Disposiciones preliminares
Artículo 1. Objeto y ámbito de aplicación
Artículo 2. Objetivos, organización, estructura y desarrollo del currículo
Artículo 3. Centros y proyectos educativos
Artículo 4. Oferta formativa
Artículo 5. Información y orientación profesional
Capítulo II. Acceso a las enseñanzas
Artículo 6. Requisitos generales de acceso a las enseñanzas
Artículo 7. Acceso sin requisitos académicos
Artículo 8. Organización y regulación de la prueba para el acceso sin requisitos académicos
Artículo 9. Prueba específica de acceso para aspirantes con requisitos académicos
Artículo 10. Plazas vacantes y admisión de alumnado
Capítulo III. Ordenación general de las enseñanzas
Artículo 11. Organización de los módulos y distribución horaria
Artículo 12. Módulo de obra final
Artículo 13. Fase de formación práctica en empresas, estudios y talleres
Artículo 14. Evaluación
Artículo 15. Promoción y titulación
Artículo 16. Convocatorias y permanencia
Artículo 17. Documentos oficiales de evaluación y de movilidad
Artículo 18. Correspondencia con la práctica laboral
Artículo 19. Convalidaciones
Capítulo IV. Profesorado y centros
Artículo 20. Profesorado y atribución docente
Artículo 21. Requisitos mínimos de los centros e instalaciones
Disposición adicional primera. Acceso a otros estudios
Disposición adicional segunda. Alumnado con discapacidad
Disposición adicional tercera. Títulos
Disposición adicional cuarta. Normas supletorias
Disposición derogatoria única. Derogación normativa
Disposición final primera. Pruebas de nivel de enseñanzas de idiomas de régimen especial
Disposición final segunda. Recursos en pruebas de acceso de enseñanzas profesionales de danza
Disposición final tercera. Normas de desarrollo
Disposición final cuarta. Entrada en vigor
Anexo I. Ciclo formativo de grado medio de sombrerería
Anexo II. Características generales del módulo de obra final.

Preámbulo

El Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana, aprobado por la Ley Orgànica 5/1982, de 1 de julio, y reformado por la Ley Orgànica 1/2006, de 10 de abril, en su artículo 53, establece que es de competencia exclusiva de la Generalitat la regulaci3n y administraci3n de la ensefianza en toda su extensi3n, niveles y grados, modalidades y especialidades, sin perjuicio de lo que disponen el art3culo 27 de la Constituci3n Espaafola y las Leyes Orgànicas que, de acuerdo con el apartado 1 del art3culo 81 de aqu3lla, lo desarrollan, de las facultades que atribuye al Estado el n3mero 30 del apartado 1 del art3culo 149 de la Constituci3n Espaafola, y de la alta inspecci3n necesaria para su cumplimiento y garant3a.

La Ley Orgànica 2/2006, de 3 de mayo, de Educaci3n, en el cap3tulo VI del t3tulo I, referente a las ensefanzas art3sticas, incluye en su secci3n segunda las ensefanzas profesionales de Artes Plásticas y Disefio, que se organizarán en ciclos de formaci3n específica, de grado medio

grau superior. La seua finalitat és proporcionar a l'alumnat una formació artística de qualitat i garantir la qualificació dels futurs professionals de les arts plàstiques i el disseny. Els cicles formatius esmentats inclouran fases de formació pràctica en empreses, estudis i tallers.

El Reial Decret 596/2007, de 4 de maig, pel qual s'estableix l'ordenació general de les ensenyances professionals d'Arts Plàstiques i Disseny, concreta els objectius d'estes ensenyances; defineix els títols de tècnic i tècnic superior d'Arts Plàstiques i Disseny, com el document oficial acreditatiu del nivell de formació, qualificació i competència professional específica de cada especialitat artística; estableix l'estructura curricular que han de tindre les ensenyances professionals conduents als esmentats títols i fixa els aspectes que han d'incloure les ensenyances mínimes corresponents, així com també regula amb caràcter bàsic l'accés, l'admissió, l'avaluació i la mobilitat, els efectes dels títols i les convalidacions i exempcions.

Fins a la concreció d'un nou marc normatiu, el Reial Decret 1461/1995, d'1 de setembre, pel qual s'estableixen els títols de Tècnic d'Arts Plàstiques i Disseny en Artesania de Complementos de Cuero, en Artesania de Flores Artificiales, en Barretería, en Ventallería i en Calat Artístico, que pertanyen a la família professional de les Arts Aplicades a la Indumentaria, i s'aproven les corresponents ensenyances mínimes, constitueix el referent legal per a establir, de conformitat amb l'article 6.4 de la Llei 2/2006, de 3 de maig, d'Educació, el currículum de les ensenyances del títol de tècnic d'Arts Plàstiques i Disseny en Barretería en l'àmbit territorial de la Comunitat Valenciana, considerant els aspectes bàsics definits en el mencionat reial decret.

Les ensenyances d'Arts Plàstiques i Disseny, successores de les ensenyances d'Arts Aplicades i Oficis Artísticos en el nostre sistema educatiu, assumixen la formació quant a les pràctiques artístiques imprescindibles per a la renovació i la millora de productes, ambients i missatges, i per al respecte i manteniment del patrimoni artístic. Per a això, les ensenyances artístiques professionals situen la innovació tecnològica, l'apreciació artística i la sòlida formació en els oficis de les arts i el disseny en el context de la dimensió estètica i creadora, qualitat determinant per al creixement patrimonial i dels valors d'identitat comuna i individual, d'expressió personal i de comunicació social.

La Comunitat Valenciana ha aportat importants contribucions a l'àmbit de la moda i els complementos. En primer lloc, experimentant un procés d'adaptació i evolució en la integració del disseny i la producció de la moda, i, en segon lloc, un ampli nivell professional i empresarial que comprén tot l'espectre que caracteritza el sector. Este espectre comprén des del brodat, l'estampació, la impressió i l'elaboració dels teixits fins al disseny de la moda i els seus complementos, la producció i la seua posterior distribució, arribant a crear, en els últims anys, suports de llançament de reconegut prestigi, tant en fires consolidades com en passarel·les experimentals que fomenten la creativitat més recent i exposada a l'última moda. En un món creatiu i en canvi continu, es fa imprescindible una preparació constant i actualitzada al moment, que vehicule els canals d'expressió cap als conceptes que determinen el futur immediat d'un sector que genera canvis a gran velocitat, alhora que restaura i manté tradicions pròpies del patrimoni cultural valencià.

En este sentit, els objectius bàsics d'este títol són atendre les actuals necessitats de formació de tècnics de la família professional d'Indumentaria, i, en este cas, del grau mitjà de Barretería, i unir el coneixement de materials, procediments tècnics i noves tecnologies amb la cultura i la sensibilitat artística, per a respondre a la garantia de qualitat demandada hui pels sectors productius vinculats a la creació i la producció tèxtil. Així mateix, les ensenyances objecte d'este decret estan orientades a formar professionals que, desenrotllant els valors i principis bàsics de la creativitat, iniciativa personal i esperit emprendedor, siguen capaços de donar resposta, des dels camps específics de la creació o la interpretació dels dissenys, a les demandes dels distints sectors de la moda.

Per tot això, amb el dictamen previ del Consell Escolar de la Comunitat Valenciana, a proposta del conseller d'Educació, Formació i Ocupació, conforme amb el Consell Jurídic Consultiu de la Comunitat Valenciana, i amb la deliberació prèvia del Consell, en la reunió del dia 2 de setembre de 2011,

y de grado superior, cuya finalidad es proporcionar al alumnado una formación artística de calidad y garantizar la cualificación de los futuros profesionales de las Artes Plásticas y el Diseño. Los ciclos formativos referidos incluirán fases de formación práctica en empresas, estudios y talleres.

El Real Decreto 596/2007, de 4 de mayo, por el que se establece la ordenación general de las enseñanzas profesionales de Artes Plásticas y Diseño, concreta los objetivos de estas enseñanzas; define los títulos de Técnico y Técnico Superior de Artes Plásticas y Diseño, como el documento oficial acreditativo del nivel de formación, cualificación y competencia profesional específica de cada especialidad artística; establece la estructura curricular que deben tener las enseñanzas profesionales conducentes a dichos títulos y fija los aspectos que deben contemplar las enseñanzas mínimas correspondientes; así como regula con carácter básico el acceso, la admisión, la evaluación y movilidad, los efectos de los títulos y las convalidaciones y exenciones.

Hasta la concreción de un nuevo marco normativo, el Real Decreto 1461/1995, de 1 de septiembre, por el que se establecen los títulos de Técnico de Artes Plásticas y Diseño en Artesanía de complementos de Cuero, en Artesanía de Flores Artificiales, en Sombrerería, en Abaniquería y en Calado Artístico, pertenecientes a la familia profesional de las Artes Aplicadas a la Indumentaria, y se aprueban las correspondientes enseñanzas mínimas, constituye el referente legal para, de conformidad con el artículo 6.4 de la Ley 2/2006, de 3 de mayo, de Educación, proceder a establecer el currículo de las enseñanzas del título de Técnico de Artes Plásticas y Diseño en Sombrerería, en el ámbito territorial de la Comunitat Valenciana, considerando los aspectos básicos definidos en el mencionado Real Decreto.

Las enseñanzas de Artes Plásticas y Diseño, sucesoras de las enseñanzas de Artes Aplicadas y Oficios Artísticos en nuestro sistema educativo, asumen la formación en cuanto a las prácticas artísticas imprescindibles para la renovación y mejora de productos, ambientes y mensajes, y para el respeto y mantenimiento del patrimonio artístico. Para ello, las enseñanzas artísticas profesionales sitúan la innovación tecnológica, la apreciación artística y la sòlida formación en los oficios de las artes y el diseño en el contexto de la dimensió estètica y creadora, cualidad determinante para el crecimiento patrimonial y de los valores de identidad común e individual, de expresión personal y de comunicación social.

La Comunitat Valenciana ha aportado importantes contribuciones al ámbito de la moda y los complementos en primer lugar, experimentando un proceso de adaptación y evolución en la integración del diseño y la producción de la moda, y en segundo lugar, un amplio nivel profesional y empresarial que abarca todo el espectro que caracteriza al sector. Este espectro abarca desde el bordado, la estampación, la impresión y la elaboración de los tejidos hasta el diseño de la moda y sus complementos, la producción y su posterior distribución, llegando a crear, en los últimos años, soportes de lanzamiento de reconocido prestigio, tanto en ferias consolidadas como en pasarelas experimentales que fomentan la creatividad más reciente y expuesta a la última moda. En un mundo creativo y en continuo cambio, se hace imprescindible una preparación constante y actualizada al momento, que vehicule los canales de expresión hacia los conceptos que determinan el futuro inmediato de un sector que genera cambios a gran velocidad, a la vez que restaura y mantiene tradiciones propias del patrimonio cultural valenciano.

En este sentido, los objetivos básicos de este título son atender a las actuales necesidades de formación de técnicos de la familia profesional de indumentaria, y en este caso, del grado medio de sombrerería, y aunar el conocimiento de materiales, procedimientos técnicos y nuevas tecnologías con la cultura y la sensibilidad artística, para responder a la garantía de calidad demandada hoy por los sectores productivos vinculados a la creación y producción textil. Asimismo, las enseñanzas objeto del presente Decreto están orientadas a formar profesionales que, desenrollando los valores y principios básicos de la creatividad, iniciativa personal y espíritu emprendedor, sean capaces de dar respuesta, desde los campos específicos de la creación o la interpretación de los diseños, a las demandas de los distintos sectores de la moda.

Por todo ello, previo dictamen del Consell Escolar de la Comunitat Valenciana, a propuesta del conseller de Educación, Formació i Empleo, conforme con el Consell Jurídic Consultiu de la Comunitat Valenciana y previa deliberación del Consell, en la reunión del día 2 de septiembre de 2011,

DECRETE

CAPÍTOL I

Disposicions preliminars

Article 1. Objecte i àmbit d'aplicació

1. Este decret té com a objecte establir el currículum de les ensenyances artístiques professionals d'Arts Plàstiques i Disseny corresponents al títol de Tècnic d'Arts Plàstiques i Disseny en Barreteria, que pertany a la família professional artística d'Arts Aplicades a la Indumentària, en l'àmbit de la Comunitat Valenciana.

2. Als efectes del que disposa este decret, es considera currículum el conjunt d'objectius, continguts, mètodes pedagògics i criteris d'avaluació del cicle formatiu corresponent al dit títol.

3. Este decret serà aplicable en els centres docents públics i privats de la Comunitat Valenciana que impartisquen les ensenyances que s'hi regulen.

Article 2. Objectius, organització, estructura i desplegament del currículum

1. El perfil professional, el context professional, els objectius generals del cicle formatiu, el desenvolupament curricular dels mòduls formatius quant a objectius específics, continguts i criteris d'avaluació de cada mòdul formatiu, i la distribució horària dels mòduls que el componen, són els que s'establixen en l'annex I d'este decret.

2. Els centres que impartisquen les ensenyances regulades en este decret desplegaran i completaran el currículum que s'hi establí, per mitjà de la posada en pràctica del seu projecte educatiu i la implementació de programacions didàctiques que prenguen en consideració les característiques del context social i cultural, les necessitats de l'alumnat, amb especial atenció a les necessitats dels qui presenten una discapacitat i les possibilitats formatives de l'entorn. La concreció del currículum que faça el centre, una vegada fixada i aprovada pel claustre, serà incorporada al projecte educatiu del centre.

3. Els centres docents podran oferir, amb l'autorització prèvia de la conselleria competent en matèria d'educació, una part dels mòduls formatius en una llengua estrangera, sense que això supose cap modificació dels aspectes bàsics del currículum regulat en el títol corresponent i per este decret.

Article 3. Centres i projectes educatius

1. Els centres que, degudament autoritzats, impartisquen les ensenyances conduents al títol de Tècnic d'Arts Plàstiques i Disseny en Barreteria, a més de complir el que ha preceptuat l'article 2 respecte al seu projecte educatiu, hauran de considerar l'entorn territorial, social, cultural i especialment econòmic-laboral de la Comunitat Valenciana per a proposar i fomentar les ensenyances artístiques professionals de la família d'Arts Aplicades a la Indumentària en els seus respectius projectes educatius.

2. Les propostes pedagògiques que realitzen els centres vetllaran especialment per la seua adaptació al context laboral, i han de considerar els aspectes següents:

a) Les activitats formatives han d'emprar recursos i metodologies relacionades amb el futur exercici professional de l'alumnat.

b) S'establirà un catàleg d'empreses, estudis i tallers que oferisquen a l'alumnat oportunitats interessants de formació, aprenentatge i perspectives laborals.

c) Es traslladarà la realitat de l'empresa al centre educatiu per mitjà d'iniciatives com l'organització de visites, la participació de professionals especialistes del món de la indumentària en la formació de l'alumnat, l'organització de xarrades informatives, i la creació de beques o premis promoguts per les cambres de comerç, fundacions vinculades al sistema productiu tèxtil, o per iniciativa de les empreses, estudis o tallers relacionats amb el context social més pròxim o vinculat al centre educatiu.

3. Així mateix, els centres docents que impartisquen estes ensenyances fomentaran, a través del seu desenvolupament curricular, la iniciativa emprenedora, així com el coneixement de l'entorn productiu del sector tèxtil i el seu àmbit legislatiu.

DECRETO

CAPÍTULO I

Disposiciones preliminares

Artículo 1. Objeto y ámbito de aplicación

1. El presente decreto tiene por objeto establecer el currículo de las enseñanzas artísticas profesionales de Artes Plásticas y Diseño correspondientes al título de Técnico de Artes Plásticas y Diseño en Sombrerería, perteneciente a la familia profesional artística de Artes Aplicadas a la Indumentaria, en el ámbito de la Comunitat Valenciana.

2. A los efectos de lo dispuesto en este decreto, se entiende por currículo el conjunto de objetivos, contenidos, métodos pedagógicos y criterios de evaluación del ciclo formativo correspondiente a dicho título.

3. El presente Decreto será de aplicación en los centros docentes públicos y privados de la Comunitat Valenciana que impartan las enseñanzas reguladas en él.

Artículo 2. Objetivos, organización, estructura y desarrollo del currículo

1. El perfil profesional, el contexto profesional, los objetivos generales del ciclo formativo, el desarrollo curricular de los módulos formativos en cuanto a objetivos específicos, contenidos y criterios de evaluación de cada módulo formativo, y la distribución horaria de los módulos que lo componen, son los que se establecen en el anexo I de este decreto.

2. Los centros que impartan las enseñanzas reguladas en el presente Decreto desarrollarán y completarán el currículo establecido en él, mediante la puesta en práctica de su proyecto educativo y la implementación de programaciones didácticas que tomen en consideración las características del contexto social y cultural, las necesidades del alumnado, con especial atención a las necesidades de quienes presenten una discapacidad, y las posibilidades formativas del entorno. La concreción del currículo que realice el centro, una vez fijada y aprobada por el Claustro, será incorporada al proyecto educativo del centro.

3. Los centros docentes podrán ofertar, previa autorización de la Conselleria competente en materia de educación, una parte de los módulos formativos en una lengua extranjera, sin que ello suponga modificación alguna de los aspectos básicos del currículo regulado en el correspondiente título y por el presente Decreto.

Artículo 3. Centros y proyectos educativos

1. Los centros que, debidamente autorizados, impartan las enseñanzas conducentes al título de Técnico de Artes Plásticas y Diseño en Sombrerería, además de cumplir lo preceptuado en el artículo 2 respecto a su proyecto educativo, deberán considerar el entorno territorial, social, cultural y especialmente económico-laboral de la Comunitat Valenciana para proponer y fomentar las enseñanzas artísticas profesionales de la familia de Artes Aplicadas a la Indumentaria en sus respectivos proyectos educativos.

2. Las propuestas pedagógicas que realicen los centros velarán especialmente por su adaptación al contexto laboral, debiendo considerar los siguientes aspectos:

a) Las actividades formativas deberán emplear recursos y metodologías relacionadas con el futuro ejercicio profesional del alumnado.

b) Se establecerá un catálogo de empresas, estudios y talleres que ofrezcan al alumnado oportunidades interesantes de formación, aprendizaje y perspectivas laborales.

c) Se trasladará la realidad de la empresa al centro educativo mediante iniciativas como la organización de visitas, la participación de profesionales especialistas del mundo de la indumentaria en la formación del alumnado, la organización de charlas informativas, y la creación de becas o premios promovidos por las cámaras de comercio, fundaciones vinculadas al sistema productivo textil, o por iniciativa de las empresas, estudios o talleres relacionados con el contexto social más próximo o vinculado al centro educativo.

3. Asimismo, los centros docentes que impartan estas enseñanzas fomentarán, a través de su desarrollo curricular, la iniciativa emprenedora, así como el conocimiento del entorno productivo del sector textil y su ámbito legislativo.

4. Aquells centres que impartisquen les ensenyances regulades en este decret podran incorporar-se a la xarxa de centres de Formació Professional, i establir vincles o associacions amb els centres integrats de Formació Professional de la Comunitat Valenciana, o bé amb altres centres docents, que oferisquen ensenyances semblants, amb la finalitat de coordinar les ofertes formatives en benefici de l'interés dels destinataris i de l'eficiència dels recursos.

5. La conselleria competent en matèria d'educació podrà formalitzar convenis i acords de col·laboració amb totes les institucions i entitats que treballen en àmbits relacionats amb les ensenyances regulades en este decret, de manera que les escoles d'art puguen proporcionar l'assessorament i l'ajuda tècnica als professionals, empreses i entitats del sector.

6. Els centres educatius podran col·laborar, si és el cas, amb l'Institut Valencià de Qualificacions Professionals en l'avaluació i l'acreditació de competències professionals adquirides per mitjà de l'experiència laboral i altres aprenentatges no formals.

Article 4. Oferta formativa

1. A més de l'oferta del cicle formatiu d'Arts Plàstiques i Disseny a què es referix este decret, els centres que impartisquen estes ensenyances de la família d'Arts Aplicades a la Indumentària també podran organitzar, desenvolupar i impartir cursos d'especialització vinculats a estes, amb l'autorització prèvia de la conselleria competent en matèria d'educació.

2. Els cursos d'especialització autoritzats tindran com a objectiu principal promoure l'aprenentatge permanent i la formació al llarg de la vida. Així mateix, hauran de contribuir a atendre l'aprofundiment necessari en determinades activitats professionals i a donar una resposta formativa immediata davant de l'aparició de noves qualificacions professionals.

3. Els cursos d'especialització, amb caràcter general, tindran una estructura, característiques curriculars i organització semblants als cicles formatius. Estos podran oferir-se en modalitats formatives que permeten compatibilitzar la formació al llarg de la vida amb l'exercici professional.

4. Les propostes de cursos d'especialització que formulen els centres docents per a la seua autorització han d'incloure accions formatives vinculades, en primer lloc, al sector de la indumentària i la producció tèxtil, tractant-se en la mesura que siga possible d'accions formatives amb projecció de futur; i en segon lloc, a la participació activa en la recuperació i la conservació del patrimoni artístic i etnològic i dels oficis artístics tradicionals del sector tèxtil.

5. L'autorització dels cursos d'especialització corresponents per la conselleria competent en matèria d'educació requerirà com a condició bàsica l'existència de professorat qualificat per a la seua impartició i que existisca disponibilitat en la planificació docent del professorat del centre.

6. Els cursos autoritzats seran objecte d'una certificació acreditativa, expedida pel centre docent on es realitzen, per als qui els superen, i han de fer constar la seua duració en hores. Esta certificació podrà tindre, si és el cas, valor en el Sistema Nacional de Qualificacions i Formació Professional.

7. Els centres que impartisquen les ensenyances regulades en este decret podran oferir una segona llengua estrangera, com a formació complementària, amb un límit de fins a 3 hores setmanals. La formació s'adequarà al perfil professional del cicle formatiu.

8. L'oferta de la formació complementària d'una segona llengua estrangera haurà de tindre l'autorització expressa de la conselleria competent en matèria d'educació. L'autorització estarà condicionada a la disponibilitat horària del professorat en el centre.

9. Esta formació no constarà en els documents oficials d'avaluació, si bé el centre docent expedirà una certificació acreditativa per a l'alumnat que supere els objectius establits per a la formació. En els certificats es farà constar la duració en hores.

10. Els centres docents podran oferir, amb l'autorització prèvia de la conselleria competent en matèria d'educació, cursos de preparació per a les proves d'accés als cicles formatius d'Arts Plàstiques i Disseny, sempre que existisca disponibilitat en la planificació docent del professorat del centre.

4. Aquellos centros que impartan las enseñanzas reguladas en el presente decreto podrán incorporarse a la red de centros de formación profesional, y establecer vínculos o asociaciones con los centros integrados de formación profesional de la Comunitat Valenciana, o bien con otros centros docentes, que oferten enseñanzas semejantes, con la finalidad de coordinar las ofertas formativas en beneficio del interés de los destinatarios y de la eficiencia de los recursos.

5. La Conselleria competente en materia de educación podrá formalizar convenios y acuerdos de colaboración con cuantas instituciones y entidades trabajen en ámbitos relacionados con las enseñanzas reguladas en este decreto, de forma que las escuelas de arte puedan proporcionar el asesoramiento y la ayuda técnica a los profesionales, empresas y entidades del sector.

6. Los centros educativos podrán colaborar, en su caso, con el Instituto Valenciano de Cualificaciones Profesionales en la evaluación y acreditación de competencias profesionales adquiridas mediante la experiencia laboral y otros aprendizajes no formales.

Artículo 4. Oferta formativa

1. Además de la oferta del ciclo formativo de Artes Plásticas y Diseño a los que se refiere este decreto, los centros que impartan estas enseñanzas de la familia de Artes Aplicadas a la Indumentaria también podrán organizar, desarrollar e impartir cursos de especialización vinculados a las mismas, previa autorización de la conselleria competente en materia de educación.

2. Los cursos de especialización autorizados tendrán como objetivo principal promover el aprendizaje permanente y la formación a lo largo de la vida. Asimismo, deberán contribuir a atender la necesaria profundización en determinadas actividades profesionales y a dar una respuesta formativa inmediata ante la aparición de nuevas cualificaciones profesionales.

3. Los cursos de especialización, con carácter general, tendrán una estructura, características curriculares y organización similares a los ciclos formativos. Éstos podrán ofertarse en modalidades formativas que permitan compatibilizar la formación a lo largo de la vida con el ejercicio profesional.

4. Las propuestas de cursos de especialización que formulen los centros docentes para su autorización deberán contemplar acciones formativas vinculadas, en primer lugar, al sector de la indumentaria y la producción textil, tratándose en la medida de lo posible de acciones formativas con proyección de futuro; y en segundo lugar, a la participación activa en la recuperación y conservación del patrimonio artístico-etnológico y de los oficios artísticos tradicionales del sector textil.

5. La autorización de los cursos de especialización correspondientes por la conselleria competente en materia de educación requerirá como condición básica la existencia de profesorado cualificado para su impartición y que exista disponibilidad en la planificación docente del profesorado del centro.

6. Los cursos autorizados serán objeto de una certificación acreditativa, expedida por el centro docente donde se realicen, para quienes los superen, debiéndose hacer constar su duración en horas. Dicha certificación podrá tener, en su caso, valor en el Sistema Nacional de Cualificaciones y Formación Profesional.

7. Los centros que impartan las enseñanzas reguladas en este decreto podrán ofertar una segunda lengua extranjera, a modo de formación complementaria, con un límite de hasta 3 horas semanales. La formación se adecuará al perfil profesional del ciclo formativo.

8. La oferta de la formación complementaria de segunda lengua extranjera deberá contar con autorización expresa de la Conselleria competente en materia de educación. La autorización estará condicionada a la disponibilidad horaria del profesorado en el centro.

9. Esta formación no constará en los documentos oficiales de evaluación, si bien el centro docente expedirá una certificación acreditativa para el alumnado que supere los objetivos establecidos para la formación. En los certificados se hará constar la duración en horas.

10. Los centros docentes podrán ofertar, previa autorización de la conselleria competente en materia de educación, cursos de preparación para las pruebas de acceso a los ciclos formativos de Artes Plásticas y Diseño, siempre que exista disponibilidad en la planificación docente del profesorado del centro.

Article 5. Informació i orientació professional

1. Tots els centres que oferisquen estes ensenyances informaran l'alumnat sobre les possibilitats de formació i reconeixement de competències professionals que existisquen en l'entorn local, regional, nacional i europeu, partint de les seues necessitats i interessos, i tenint en compte l'itinerari personal apropiat a cada alumne i alumna.

2. La conselleria competent en matèria d'educació establirà les condicions perquè els centres docents puguen disposar d'un responsable d'orientació laboral, el qual estarà especialitzat en les funcions indicades en l'apartat anterior. Esta tasca serà realitzada preferentment per professorat amb destinació definitiva en el centre.

CAPÍTOL II

Accés a les ensenyances

Article 6. Requisits generals d'accés a les ensenyances

1. Per a accedir a les ensenyances regulades en este decret serà necessari estar en possessió del títol de graduat en Educació Secundària Obligatoria o un títol declarat equivalent. A este efecte, i segons el que preveu la disposició addicional quarta del Reial Decret 596/2007, de 4 de maig, es podrà accedir a estes ensenyances amb les titulacions següents:

- a) Títol de tècnic d'Arts Plàstiques i Disseny.
- b) Haver superat les ensenyances d'Arts Aplicades i Oficis Artístics, el tercer curs d'ensenyances comunes del pla d'estudis de 1963 o el segon curs del pla experimental.
- c) Títol de tècnic auxiliar o de tècnic de les ensenyances de Formació Professional.
- d) Haver superat altres estudis declarats equivalents a efectes acadèmics amb algun dels anteriors.

2. A més dels requisits acadèmics recollits en l'apartat anterior, s'ha de superar una prova específica d'accés que permeta demostrar les aptituds i els coneixements artístics necessaris per a cursar amb aprofitament les ensenyances.

Article 7. Accés sense requisits acadèmics

1. Segons el que estableix l'article 52.3 de la Llei Orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'Educació, i l'article 16 del Reial Decret 596/2007, de 4 de maig, podran accedir a estes ensenyances aquells aspirants que encara que no tinguen els requisits acadèmics, superen una prova d'accés.

2. En la prova d'accés, l'alumnat ha d'acreditar posseir els coneixements i les habilitats suficients per a cursar amb aprofitament les ensenyances, a més de les aptituds necessàries a què es referix l'article 6.2 d'este decret. Addicionalment, l'alumnat haurà de tindre com a mínim dèset anys complits l'any de realització de la prova.

3. La prova d'accés per a l'alumnat que no tinga els requisits acadèmics constarà de dos parts, una part general, i una altra específica. La part general versarà sobre les capacitats bàsiques de l'Educació Secundària Obligatoria, mentres que la part específica haurà de valorar les aptituds i els coneixements artístics necessaris per a cursar amb aprofitament les ensenyances corresponents al títol que es vullga cursar.

Article 8. Organització i regulació de la prova per a l'accés sense requisits acadèmics

1. La conselleria competent en matèria d'educació convocarà, amb caràcter anual, les proves d'accés als cicles formatius d'Arts Plàstiques i Disseny, per mitjà de la publicació de la convocatòria en el *Diari Oficial de la Comunitat Valenciana*. Les proves d'accés tindran lloc al mes de juny i al mes de setembre.

2. La prova d'accés es farà en el centre on l'alumnat vullga iniciar els seus estudis d'Arts Plàstiques i Disseny, sense perjudi que la conselleria competent en matèria d'educació pugua habilitar altres centres docents per a la realització de la prova.

3. L'estructura de la part general de la prova d'accés al cicle formatiu de grau mitjà conduent al títol de tècnic d'Arts Plàstiques i Disseny en Barretería, que hauran de superar els alumnes que no estiguen en possessió dels requisits acadèmics corresponents, serà la següent:

Artículo 5. Información y orientación profesional

1. Todos los centros que oferten estas enseñanzas, informarán al alumnado sobre las posibilidades de formación y reconocimiento de competencias profesionales que existan en el entorno local, regional, nacional y europeo, partiendo de sus necesidades e intereses, y teniendo en cuenta el itinerario personal apropiado a cada alumno y alumna.

2. La conselleria competente en materia de educación establecerá las condiciones para que los centros docentes puedan disponer de un Responsable de Orientación Laboral, que estará especializado en las funciones indicadas en el apartado anterior. Esta labor será realizada preferentemente por profesorado con destino definitivo en el centro.

CAPÍTULO II

Acceso a las enseñanzas

Artículo 6. Requisitos generales de acceso a las enseñanzas

1. Para acceder a las enseñanzas reguladas en el presente Decreto será necesario estar en posesión del título de Graduado en Educación Secundaria Obligatoria o título declarado equivalente. A estos efectos, y según lo previsto en la disposición adicional cuarta del Real Decreto 596/2007, de 4 de mayo, se podrá acceder a estas enseñanzas con las siguientes titulaciones:

- a) Título de Técnico de Artes Plásticas y Diseño.
- b) Haber superado de las enseñanzas de Artes Aplicadas y Oficios Artísticos, el tercer curso de enseñanzas comunes del plan de estudios de 1963 o el segundo curso del plan experimental.
- c) Título de Técnico Auxiliar o de Técnico, de las enseñanzas de Formación Profesional.
- d) Haber superado otros estudios declarados equivalentes a efectos académicos con alguno de los anteriores.

2. Además de los requisitos académicos recogidos en el apartado anterior, se deberá superar una prueba específica de acceso que permita demostrar las aptitudes y los conocimientos artísticos necesarios para cursar con aprovechamiento las enseñanzas.

Artículo 7. Acceso sin requisitos académicos

1. Según lo establecido en el artículo 52.3 de la Ley Orgánica 2/2006, de 3 de mayo de Educación, y el artículo 16 del Real Decreto 596/2007, de 4 de mayo, podrán acceder a estas enseñanzas aquellos aspirantes que, careciendo de los requisitos académicos, superen una prueba de acceso.

2. En la prueba de acceso, el alumnado deberá acreditar poseer los conocimientos y habilidades suficientes para cursar con aprovechamiento las enseñanzas, además de las aptitudes necesarias a que se refiere el artículo 6.2 de este decreto. Adicionalmente, el alumnado deberá tener como mínimo diecisiete años cumplidos en el año de realización de la prueba.

3. La prueba de acceso para el alumnado que carezca de los requisitos académicos constará de dos partes, una parte general, y otra específica. La parte general versará sobre las capacidades básicas de la educación secundaria obligatoria, mientras que la parte específica deberá valorar las aptitudes y los conocimientos artísticos necesarios para cursar con aprovechamiento las enseñanzas correspondientes al título que se desea cursar.

Artículo 8. Organización y regulación de la prueba para el acceso sin requisitos académicos

1. La Conselleria competente en materia de educación convocará, con carácter anual, las pruebas de acceso a los ciclos formativos de artes plásticas y diseño, mediante la publicación de la convocatoria en el *Diari Oficial de la Comunitat Valenciana*. Las pruebas de acceso tendrán lugar en el mes de junio y en el mes de septiembre.

2. La prueba de acceso se realizará en el centro donde el alumnado desee iniciar sus estudios de Artes Plásticas y Diseño, sin perjuicio de que la conselleria competente en materia de educación pueda habilitar otros centros docentes para la realización de la prueba.

3. La estructura de la parte general de la prueba de acceso al ciclo formativo de grado medio conducente al título de técnico de Artes Plásticas y Diseño en Sombretería, que deberán superar los alumnos y alumnas que no estén en posesión de los requisitos académicos correspondientes, será la siguiente:

a) Primer exercici. Realització per escrit d'un comentari de text i resposta a qüestions que es formulen a l'alumnat a partir del text.

En este exercici es valorarà la competència lingüística i la maduresa de l'alumne o l'alumna en relació amb el currículum de l'Educació Secundària Obligatòria.

b) Segon exercici. Desenrotllament per escrit de qüestions referides a continguts tecnicocientífics i socioculturals.

En este exercici es valoraran les capacitats matemàtiques, científicotècniques i socioculturals en relació amb el currículum de l'Educació Secundària Obligatòria.

c) Tercer exercici. Realització d'un exercici compostiu de lliure interpretació i tècnica, basat en un model proposat.

En este exercici es valorarà la sensibilitat artística i la creativitat de l'aspirant.

4. La part específica de la prova d'accés al cicle formatiu tindrà l'estructura següent:

a) Primer exercici. Desenrotllament per escrit de qüestions relatives al camp de les arts plàstiques, a partir d'un text escrit i/o la documentació gràfica que es facilite.

En este exercici es valoraran els coneixements artístics de l'alumne o l'alumna.

b) Segon exercici. Realització de dibuixos o esbossos a partir d'un tema proposat que servisquen de base per a la realització posterior d'un dibuix a color.

En este exercici es valoraran aptituds com la creativitat, la destresa específica, la capacitat d'observació i percepció, així com la predisposició cap als estudis concrets dels cicles corresponents a esta família professional.

c) Tercer exercici. A partir d'un dels esbossos realitzats en l'exercici anterior, s'executarà un modelatge en relleu.

En este exercici es valoraran les aptituds següents: la destresa específica, el sentit de l'espai i les capacitats d'observació, percepció i composició de l'expressivitat plàstica, la capacitat artística i la creativitat de l'aspirant, el seu sentit de l'espai, la seua capacitat compositiva, la seua sensibilitat per a seleccionar i combinar colors, així com la predisposició cap als estudis concrets del cicle de Barreteria.

5. Les qualificacions de cada exercici i de cada part de la prova d'accés s'expressaran en termes numèrics, utilitzant per a això l'escala de zero a deu amb dos decimals, i serà necessari obtindre una qualificació igual o superior a cinc per a la superació de cada part o exercici. La qualificació final de cada part de la prova serà la mitjana aritmètica de les qualificacions obtingudes en els seus diferents exercicis, sempre que hagen sigut superats en la seua totalitat. Al seu torn, la qualificació de la prova d'accés per a l'alumnat que accedix sense requisits acadèmics serà la mitjana aritmètica de la qualificació de la part general i de la part específica.

6. Segons el que disposa l'article 17.3 del Reial Decret 596/2007, de 4 de maig, les proves d'accés a les ensenyances professionals d'Arts Plàstiques i Disseny tindran validesa en tot el territori nacional.

7. La superació de la part general de la prova d'accés tindrà efectes i validesa per a posteriors convocatòries. No obstant això, la part específica de la prova d'accés tindrà validesa únicament per a accedir en el curs acadèmic per al qual es realitze l'esmentada prova.

8. Podran quedar exempts de realitzar la part general de la prova els qui hagen superat la prova d'accés a la universitat per a majors de 25 anys, si així ho sol·liciten.

9. Estaran exempts de realitzar la part específica els qui acrediten una experiència laboral mínima d'un any en l'àmbit de la indumentària, en llocs de treball relacionats directament amb les competències professionals del cicle formatiu al qual volen accedir. Esta experiència laboral s'acreditarà a través d'una certificació de l'empresa on s'ha adquirit l'experiència laboral, on conste expressament la duració del contracte, l'activitat exercida i el període de temps en què s'ha realitzat esta activitat. En el cas de treballadors per compte propi, s'acreditarà per mitjà d'una certificació d'alta en el cens d'obligats tributaris. En ambdós casos, també s'haurà d'aportar un certificat de vida laboral.

Article 9. Prova específica d'accés per a aspirants amb requisits acadèmics

1. Qui estiga en possessió dels requisits acadèmics d'accés a què es referix l'article 6 d'este decret, haurà de superar, a més, una prova

a) Primer ejercicio. Desarrollo por escrito de un comentario de texto y contestación de cuestiones que se formulen al alumnado a partir del texto.

En este ejercicio se valorará la competencia lingüística y la madurez del alumno o alumna en relación con el currículo de la Educación Secundaria Obligatoria.

b) Segundo ejercicio. Desarrollo por escrito de cuestiones referidas a contenidos técnico-científicos y socioculturales.

En este ejercicio se valorarán las capacidades matemáticas, científico-técnicas y socioculturales en relación con el currículo de la Educación Secundaria Obligatoria.

c) Tercer ejercicio. Realización de un ejercicio compositivo de libre interpretación y técnica, basado en un modelo propuesto.

En este ejercicio se valorará la sensibilidad artística y la creatividad del aspirante.

4. La parte específica de la prueba de acceso al ciclo formativo tendrá la siguiente estructura:

a) Primer ejercicio. Desarrollo por escrito de cuestiones relativas al campo de las artes plásticas, a partir de un texto escrito y/o la documentación gráfica que se facilite.

En este ejercicio se valorarán los conocimientos artísticos del alumno o alumna.

b) Segundo ejercicio. Realización de dibujos o bocetos a partir de un tema dado que sirvan de base para la realización posterior de un dibujo a color.

En este ejercicio se valorarán aptitudes como la creatividad, la destreza específica, la capacidad de observación y percepción, así como la predisposición hacia los estudios concretos de los ciclos correspondientes a esta familia profesional.

c) Tercer ejercicio. A partir de uno de los bocetos realizados en el ejercicio anterior, se ejecutará un modelado en relieve.

En este ejercicio se valorarán las aptitudes siguientes: la destreza específica, el sentido del espacio y las capacidades de observación, percepción y composición de la expresividad plástica, la capacidad artística y la creatividad del aspirante, su sentido del espacio, su capacidad compositiva, su sensibilidad para seleccionar y combinar colores, así como la predisposición hacia los estudios concretos del ciclo de sombrerería.

5. Las calificaciones de cada ejercicio y de cada parte de la prueba de acceso se expresarán en términos numéricos, utilizando para ello la escala de cero a diez con dos decimales, siendo preciso obtener una calificación igual o superior a cinco para la superación de cada parte o ejercicio. La calificación final de cada parte de la prueba será la media aritmética de las calificaciones obtenidas en sus diferentes ejercicios, siempre que hayan sido superados en su totalidad. A su vez, la calificación de la prueba de acceso para el alumnado que accede sin requisitos académicos será la media aritmética de la calificación de la parte general y de la parte específica.

6. Según lo dispuesto en el artículo 17.3 del Real Decreto 596/2007, de 4 de mayo, las pruebas de acceso a las enseñanzas profesionales de Artes Plásticas y Diseño tendrán validez en todo el territorio nacional.

7. La superación de la parte general de la prueba de acceso tendrá efectos y validez para posteriores convocatorias. No obstante, la parte específica de la prueba de acceso tendrá validez únicamente para acceder en el curso académico para el que se realice dicha prueba.

8. Podrán quedar exentos de realizar la parte general de la prueba quienes hayan superado la prueba de acceso a la universidad para mayores de 25 años, si así lo solicitan.

9. Estarán exentos de realizar la parte específica quienes acrediten una experiencia laboral mínima de un año en el ámbito de la indumentaria, en puestos de trabajo relacionados directamente con las competencias profesionales del ciclo formativo al que deseen acceder. Esta experiencia laboral se acreditará a través de una certificación de la empresa donde se haya adquirido la experiencia laboral, donde conste expresamente la duración del contrato, la actividad desarrollada y el período de tiempo en el que se ha realizado dicha actividad. En el caso de trabajadores por cuenta propia, se acreditará mediante una certificación de alta en el censo de obligados tributarios. En ambos casos, también se deberá aportar un certificado de vida laboral.

Artículo 9. Prueba específica de acceso para aspirantes con requisitos académicos

1. Quienes estén en posesión de los requisitos académicos de acceso a los que se refiere el artículo 6 del presente Decreto, deberán superar

específica d'accés per a poder matricular-se en les respectives ensenyances.

2. La conselleria competent en matèria d'educació convocarà, amb caràcter anual, les proves específiques d'accés als cicles formatius d'Arts Plàstiques i Disseny per als que estiguen en possessió dels requisits acadèmics corresponents, per mitjà de la publicació de la convocatòria en el *Diari Oficial de la Comunitat Valenciana*. Les proves específiques d'accés tindran lloc al mes de juny i al mes de setembre.

3. La prova d'accés es realitzarà en el centre on l'alumnat vol iniciar els estudis d'Arts Plàstiques i Disseny, sense perjudi que la conselleria competent en matèria d'educació pugua habilitar altres centres docents per a la realització de la prova.

4. La prova específica d'accés als cicles formatius d'Arts Plàstiques i Disseny de grau mitjà corresponents al títol de tècnic d'Arts Plàstiques i Disseny en Barretereria tindrà l'estructura que definix l'article 8.4 d'este decret.

5. Les qualificacions de cada exercici de la prova específica d'accés s'expressaran en termes numèrics, utilitzant per a això l'escala de zero a deu amb dos decimals, i serà necessari obtindre una qualificació igual o superior a cinc per a la superació de cada exercici. La qualificació final de la prova serà la mitjana aritmètica de les qualificacions obtingudes en els seus diferents exercicis, sempre que hagen sigut superats en la seua totalitat.

6. Segons el que disposa l'article 17.3 del Reial Decret 596/2007, de 4 de maig, les proves específiques d'accés a les ensenyances professionals d'Arts Plàstiques i Disseny tindran validesa en tot el territori nacional.

7. La superació de la prova específica d'accés tindrà validesa únicament per a accedir en el curs acadèmic per al qual es realitze esta prova.

8. Estaran exempts de realitzar la prova específica d'accés els qui acrediten estar en possessió d'algun dels requisits següents:

a) Títol de tècnic o tècnic superior d'Arts Plàstiques i Disseny d'una família professional relacionada amb les ensenyances que es volen cursar.

b) Haver superat els cursos comuns d'Arts Aplicades i Oficis Artístics dels plans d'estudis establits pel Decret 2127/1963, de 24 de juliol, els establits amb caràcter experimental a l'empara del Reial Decret 799/1984, de 28 de març, sobre regulació d'experiències en centres d'ensenyances artístiques, així com pel Reial Decret 942/1986, de 9 de maig, pel qual s'establixen normes generals per a la realització d'experimentacions educatives en centres docents.

c) Títol de Batxillerat, modalitat d'Arts, o títol de Batxillerat Artístic Experimental.

d) Títol superior d'Arts Plàstiques i títol superior de Disseny, en les seues diferents especialitats, o títols declarats equivalents.

e) Títol superior de Conservació i Restauració de Béns Culturals, en les seues diferents especialitats.

f) Llicenciatura en Belles Arts.

g) Arquitectura.

h) Enginyeria Tècnica en Disseny Industrial.

9. També estaran exempts de realitzar la prova específica d'accés els qui acrediten una experiència laboral mínima d'un any en l'àmbit de la indumentària en llocs de treball relacionats directament amb les competències professionals del cicle formatiu a què volen accedir. Esta experiència laboral s'acreditarà a través d'una certificació de l'empresa on s'haja adquirit l'experiència laboral, on conste expressament la duració del contracte, l'activitat exercida i el període de temps en què s'ha realitzat l'esmentada activitat. En el cas de treballadors per compte propi, s'acreditarà per mitjà d'una certificació d'alta en el cens d'obligats tributaris. En ambdós casos, també s'haurà d'aportar un certificat de vida laboral.

Article 10. Places vacants i admissió d'alumnat

1. L'accés a les ensenyances d'Arts Plàstiques i Disseny es realitzarà basant-se en els principis d'igualtat, mèrit i capacitat.

2. Per a l'adjudicació de les places oferides pels centres, caldrà ajustar-se a la qualificació d'accés obtinguda, que es computarà de la manera següent per a cada una de les tres vies d'accés següents:

además una prueba específica de acceso para poder matricularse en las respectivas enseñanzas.

2. La Conselleria competente en materia de educación convocará, con carácter anual, las pruebas específicas de acceso a los ciclos formativos de Artes Plásticas y Diseño para quienes estén en posesión de los requisitos académicos correspondientes, mediante la publicación de la convocatoria en el *Diari Oficial de la Comunitat Valenciana*. Las pruebas específicas de acceso tendrán lugar en el mes de junio y en el mes de septiembre.

3. La prueba de acceso se realizará en el centro donde el alumnado desee iniciar sus estudios de Artes Plásticas y Diseño, sin perjuicio de que la conselleria competente en materia de educación pueda habilitar otros centros docentes para la realización de la prueba.

4. La prueba específica de acceso a los ciclos formativos de Artes Plásticas y Diseño de grado medio correspondientes al título de técnico de Artes Plásticas y Diseño en Sombrerería tendrá la estructura que se define en el artículo 8.4 de este decreto.

5. Las calificaciones de cada ejercicio de la prueba específica de acceso se expresarán en términos numéricos, utilizando para ello la escala de cero a diez con dos decimales, siendo preciso obtener una calificación igual o superior a cinco para la superación de cada ejercicio. La calificación final de la prueba será la media aritmética de las calificaciones obtenidas en sus diferentes ejercicios, siempre que hayan sido superados en su totalidad.

6. Según lo dispuesto en el artículo 17.3 del Real Decreto 596/2007, de 4 de mayo, las pruebas específicas de acceso a las enseñanzas profesionales de Artes Plásticas y Diseño tendrán validez en todo el territorio nacional.

7. La superación de la prueba específica de acceso tendrá validez únicamente para acceder en el curso académico para el que se realice dicha prueba.

8. Estarán exentos de realizar la prueba específica de acceso, quienes acrediten estar en posesión de alguno de los siguientes requisitos:

a) Título de Técnico o Técnico Superior de Artes Plásticas y Diseño de una familia profesional relacionada con las enseñanzas que se deseen cursar.

b) Haber superado los cursos comunes de Artes Aplicadas y Oficis Artísticos de los planes de estudios establecidos por el Decreto 2127/1963, de 24 de julio, los establecidos con carácter experimental al amparo del Real Decreto 799/1984, de 28 de marzo, sobre regulación de experiencias en centros de Enseñanzas Artísticas, así como por el Real Decreto 942/1986, de 9 de mayo, por el que se establecen normas generales para la realización de experimentaciones educativas en centros docentes.

c) Título de Bachiller, modalidad de Artes, o título de Bachillerato Artístico Experimental.

d) Título superior de Artes Plásticas y Título superior de Diseño, en sus diferentes especialidades, o títulos declarados equivalentes.

e) Título superior de Conservación y Restauración de Bienes Culturales, en sus diferentes especialidades.

f) Licenciatura en Bellas Artes.

g) Arquitectura.

h) Ingeniería Técnica en Diseño Industrial.

9. También estarán exentos de realizar la prueba específica de acceso quienes acrediten una experiencia laboral mínima de un año en el ámbito de la indumentaria, en puestos de trabajo relacionados directamente con las competencias profesionales del ciclo formativo al que deseen acceder. Esta experiencia laboral se acreditará a través de una certificación de la empresa donde se haya adquirido la experiencia laboral, donde conste expresamente la duración del contrato, la actividad desarrollada y el período de tiempo en el que se ha realizado dicha actividad. En el caso de trabajadores por cuenta propia, se acreditará mediante una certificación de alta en el censo de obligados tributarios. En ambos casos, también se deberá aportar un certificado de vida laboral.

Artículo 10. Plazas vacantes y admisión de alumnado

1. El acceso a las enseñanzas de Artes Plásticas y Diseño se realizará en base a los principios de igualdad, mérito y capacidad.

2. Para la adjudicación de las plazas ofertadas por los centros, se atenderá a la calificación de acceso obtenida, que se computará del siguiente modo para cada una de las tres vías de acceso siguientes:

a) Accés sense requisits acadèmics:

La qualificació d'accés serà l'obtinguda en la prova d'accés. En cas d'haver obtingut l'exempció en la part general o en la part específica, la qualificació d'accés serà la nota obtinguda en la part realitzada en la prova d'accés.

b) Accés amb requisits acadèmics i prova específica:

La qualificació d'accés serà l'obtinguda en la prova específica d'accés.

c) Accés directe:

Accediran per esta via les persones que estiguen en possessió dels requisits acadèmics i estiguen exemptes de la realització de la prova específica d'accés. La qualificació d'accés serà la nota mitjana del títol acreditatiu del compliment dels requisits acadèmics.

Les qualificacions als efectes d'accés a estes ensenyances s'expressaran en termes numèrics, en una escala de zero a deu amb dos decimals. Si es presenten empats, estos es resoldran per sorteig.

3. L'admissió de l'alumnat en els cicles formatius de les ensenyances professionals d'Arts Plàstiques i Disseny es realitzarà d'acord amb els percentatges de reserva establits per a cada via d'accés i la disponibilitat de places que oferisquen els centres per a cada curs acadèmic.

4. En les convocatòries de proves d'accés, la conselleria competent en matèria d'educació determinarà els percentatges de reserva de places per als qui accedisquen per les vies d'accés sense requisits acadèmics i d'accés directe, i han de garantir, almenys, una reserva del 20 per cent de les places disponibles per a cada una d'estes. En cas d'existir places vacants en alguna quota de reserva de places, estes incrementaran el nombre de places de les quotes restants en els termes que indique la conselleria competent en matèria d'educació en la convocatòria corresponent.

CAPÍTOL III

Ordenació general de les ensenyances

Article 11. Organització dels mòduls i distribució horària

Els mòduls d'este cicle formatiu s'organitzen en dos cursos acadèmics. La distribució de mòduls en cada un dels dos cursos, la seua duració i l'assignació horària setmanal es concreta en l'annex I.

Article 12. Mòdul d'obra final

1. Les ensenyances conduents al títol de tècnic d'Arts Plàstiques i Disseny en Barreteria disposen d'un mòdul d'obra final. En tot cas, serà necessària l'avaluació positiva de tots els mòduls restants abans d'avaluar el mòdul d'obra final.

2. El mòdul d'obra final tindrà una tutoria individualitzada del professorat.

3. Les característiques generals del mòdul d'obra final del cicle formatiu de grau mitjà d'Arts Plàstiques i Disseny de Barreteria, es recullen en l'annex II d'este decret, sense perjudici del que estableix l'article 2.1 en el fet que els objectius específics, els continguts i els criteris d'avaluació d'este mòdul són els que figuren en l'annex I.

Article 13. Fase de formació pràctica en empreses, estudis i tallers

1. La fase de formació pràctica en empreses, estudis i tallers tindrà com a finalitat bàsica l'adquisició per part de l'alumnat d'una correcta maduresa professional. Així mateix, permetrà avaluar i verificar la competència de l'alumnat en situacions reals de treball i afavorir la seua inserció laboral. Per a això, les escoles fomentaran la col·laboració amb les empreses, estudis, tallers i altres entitats de l'àmbit local, regional i inclús autonòmic.

2. La fase de formació pràctica en cas tindrà caràcter laboral.

3. L'alumnat realitzarà esta fase en el segon curs, generalment quan el finalitze, i una vegada l'alumnat haja aconseguit l'avaluació positiva en tots els mòduls, a excepció del mòdul d'obra final.

4. En l'última sessió d'avaluació prèvia a la realització de la fase de formació pràctica en empreses, estudis i tallers, l'equip docent, a la vista

a) Acceso sin requisitos académicos:

La calificación de acceso será la obtenida en la prueba de acceso. En caso de haber obtenido la exención en la parte general o en la parte específica, la calificación de acceso será la nota obtenida en la parte realizada en la prueba de acceso.

b) Acceso con requisitos académicos y prueba específica:

La calificación de acceso será la obtenida en la prueba específica de acceso.

c) Acceso directo:

Accederán por esta vía las personas que estén en posesión de los requisitos académicos y estén exentas de la realización de la prueba específica de acceso. La calificación de acceso será la nota media del título acreditativo del cumplimiento de los requisitos académicos.

Las calificaciones, a efectos de acceso a estas enseñanzas, se expresarán en términos numéricos, en una escala de cero a diez con dos decimales. En caso de producirse empates, éstos se resolverán por sorteo.

3. La admisión del alumnado en los ciclos formativos de las enseñanzas profesionales de Artes Plásticas y Diseño se realizará de acuerdo con los porcentajes de reserva establecidos para cada vía de acceso y la disponibilidad de plazas que oferten los centros para cada curso académico.

4. En las convocatorias de pruebas de acceso, la conselleria competente en materia de educación determinará los porcentajes de reserva de plazas para quienes accedan por las vías de acceso sin requisitos académicos y de acceso directo, debiéndose garantizar, al menos, una reserva del 20 por ciento de las plazas disponibles para cada una de ellas. En caso de existir plazas vacantes en algún cupo de reserva de plazas, éstas incrementarán el número de plazas de los cupos restantes en los términos que indique la conselleria competente en materia de educación en la convocatoria correspondiente.

CAPÍTULO III

Ordenación general de las enseñanzas

Artículo 11. Organización de los módulos y distribución horaria

Los módulos de este ciclo formativo se organizan en dos cursos académicos. La distribución de módulos en cada uno de los dos cursos, su duración y la asignación horaria semanal se concreta en el anexo I.

Artículo 12. Módulo de obra final

1. Las enseñanzas conducentes al título de técnico de Artes Plásticas y Diseño en Sombrerería disponen de un módulo de obra final. En cualquier caso, será necesaria la evaluación positiva de todos los módulos restantes antes de proceder a evaluar el módulo de obra final.

2. El módulo de obra final contará con una tutoría individualizada del profesorado.

3. Las características generales del módulo de obra final del ciclo formativo de grado medio de Artes Plásticas y Diseño de Sombrerería, se recogen en el anexo II de este decreto, sin perjuicio de lo establecido en el artículo 2.1 en cuanto a que los objetivos específicos, los contenidos y los criterios de evaluación de este módulo son los que figuran en el anexo I.

Artículo 13. Fase de formación práctica en empresas, estudios y talleres

1. La fase de formación práctica en empresas, estudios y talleres tendrá como finalidad básica la adquisición por parte del alumnado de una correcta madurez profesional. Asimismo, permitirá evaluar y verificar la competencia del alumnado en situaciones reales de trabajo y favorecer su inserción laboral. Para ello, las escuelas fomentarán la colaboración con las empresas, estudios, talleres y otras entidades del ámbito local, regional e incluso autonómico.

2. La fase de formación práctica en ningún caso tendrá carácter laboral.

3. El alumnado realizará esta fase en el segundo curso, generalmente a la finalización del mismo, y una vez el alumnado haya alcanzado la evaluación positiva en todos los módulos, a excepción del módulo de obra final.

4. En la última sesión de evaluación previa a la realización de la fase de formación práctica en empresas, estudios y talleres, el equipo

del grau d'aprenentatge de cada alumne i alumna, realitzarà la proposta per a l'inici de la fase de formació pràctica per part de l'alumnat. En determinats casos en què la maduresa de l'alumne o alumna ho aconselle, es podrà proposar l'inici de la fase de formació pràctica a l'inici del curs acadèmic següent i s'haurà d'informar l'alumnat en esta situació sobre el mode de sol·licitar la renúncia a la convocatòria corresponent i vetllant per la seua tramitació dins del termini i la forma escaient.

5. El seguiment de la formació pràctica li correspondrà al tutor o tutora de pràctiques designat per la direcció del centre, en col·laboració amb el responsable designat pel corresponent centre de treball. L'avaluació serà realitzada per tot l'equip docent, que prendrà en consideració el grau de compliment dels objectius i la valoració realitzada pel centre de treball per mitjà dels instruments i documents que determine la conselleria competent en matèria d'educació.

6. Si un alumne o alumna no supera la fase de formació pràctica en una primera convocatòria, haurà de realitzar novament l'esmentada formació, si bé ho farà en un centre de treball distint.

7. Podran sol·licitar davant de la conselleria competent en matèria d'educació l'exempció total de la fase de formació pràctica en empreses, estudis o tallers, per experiència laboral en un camp professional directament relacionat amb el cicle formatiu, els qui acrediten una experiència laboral mínima d'un any, a temps complet o a temps parcial, en l'àmbit de la indumentària, en llocs de treball relacionats directament amb les competències professionals del cicle formatiu a què desitgen accedir.

Esta experiència laboral s'acreditarà a través d'una certificació de l'empresa on s'haja adquirit l'experiència laboral, on conste expressament la duració del contracte, l'activitat exercida i el període de temps en què s'ha realitzat l'esmentada activitat. En el cas de treballadors per compte propi, s'acreditarà per mitjà d'una certificació d'alta en el cens d'obligats tributaris. En ambdós casos, també s'haurà d'aportar un certificat de vida laboral.

Per a l'alumnat que obtinga l'exempció, en l'expedient acadèmic s'omplirà l'expressió exempt/a.

Article 14. Avaluació

1. L'avaluació serà contínua i tant els criteris com els procediments d'avaluació aplicats pel professorat tindran en compte el progrés i la maduresa acadèmica de l'alumnat en relació amb les competències professionals característiques del títol, les quals constitueixen la referència per a definir els objectius generals del cicle formatiu; amb els objectius específics de cada mòdul i amb els criteris d'avaluació de tots i cada un dels mòduls.

2. L'aplicació del procés d'avaluació contínua de l'alumnat requerirà la seua assistència regular a les classes i activitats programades. A este efecte, els centres docents establiran el nombre màxim de faltes d'assistència de conformitat amb l'article 33 del Decret 39/2008, de 4 d'abril, del Consell, sobre la convivència en els centres docents no universitaris sostinguts amb fons públics i sobre els drets i deures de l'alumnat, pares, mares, tutors o tutores, professorat i personal d'administració i servicis.

3. L'avaluació també es realitzarà de forma diferenciada per mòduls, prenent com a referència els objectius específics de cada mòdul expressats en termes de capacitats, destreses i competències, i els respectius criteris d'avaluació de cada un dels mòduls.

4. Els resultats de l'avaluació final de cada mòdul s'expressaran d'acord amb una escala numèrica de zero a deu i es consideraran positives les qualificacions iguals o superiors a cinc i negatives les restants. Per a la fase de formació pràctica en empreses, estudis i tallers, els resultats de l'avaluació s'expressaran en termes d'apte/no apte.

5. L'equip docent del grup, actuant de manera col·legiada, i presidit pel tutor o tutora, es reunirà periòdicament en sessions d'avaluació i qualificació, d'acord amb el que establisca la concreció curricular inclosa en el projecte educatiu del centre. En l'avaluació de la formació pràctica en empreses, estudis i tallers, col·laborarà el responsable de la formació de l'alumnat, designat pel corresponent centre de treball durant el seu període d'estada en este. De cada una de les sessions d'avaluació s'alçarà la corresponent acta, en la qual constarà la relació de profes-

docente, a la vista del grado de aprendizaje de cada alumno y alumna, realizará la propuesta para el inicio de la fase de formación práctica por parte del alumnado. En determinados casos en los que la madurez del alumno o alumna lo aconseje, se podrá proponer el inicio de la fase de formación práctica al inicio del curso académico siguiente, debiéndose informar al alumnado en esta situación acerca del modo de solicitar la renuncia a la convocatoria correspondiente, y velando por su tramitación en tiempo y forma.

5. El seguimiento de la formación práctica le corresponderá al tutor o tutora de prácticas designado por la dirección del centro, en colaboración con el responsable designado por el correspondiente centro de trabajo. La evaluación será realizada por todo el equipo docente, que tomará en consideración el grado de cumplimiento de los objetivos y la valoración realizada por el centro de trabajo mediante los instrumentos y documentos que determine la Conselleria competente en materia de educación.

6. Si un alumno o alumna no supera la fase de formación práctica en una primera convocatoria, deberá realizar de nuevo dicha formación, si bien lo hará en un centro de trabajo distinto.

7. Podrán solicitar ante la conselleria competente en materia de educación la exención total de la fase de formación práctica en empresas, estudios o talleres, por experiencia laboral en un campo profesional directamente relacionado con el ciclo formativo, quienes acrediten una experiencia laboral mínima de un año, a tiempo completo o a tiempo parcial, en el ámbito de la indumentaria, en puestos de trabajo relacionados directamente con las competencias profesionales del ciclo formativo al que deseen acceder.

Esta experiencia laboral se acreditará a través de una certificación de la empresa donde se haya adquirido la experiencia laboral, donde conste expresamente la duración del contrato, la actividad desarrollada y el periodo de tiempo en el que se ha realizado dicha actividad. En el caso de trabajadores por cuenta propia, se acreditará mediante una certificación de alta en el censo de obligados tributarios. En ambos casos, también se deberá aportar un certificado de vida laboral.

Para el alumnado que obtinga la exención, en el expediente académico se cumplimentará la expresión exento/a.

Artículo 14. Evaluación

1. La evaluación será continua y tanto los criterios como los procedimientos de evaluación aplicados por el profesorado tendrán en cuenta el progreso y la madurez académica del alumnado en relación con las competencias profesionales características del título, que constituyen la referencia para definir los objetivos generales del ciclo formativo; con los objetivos específicos de cada módulo; y con los criterios de evaluación de todos y cada uno de los módulos.

2. La aplicación del proceso de evaluación continua del alumnado requerirá de su asistencia regular a las clases y actividades programadas. A tal efecto, los centros docentes establecerán el número máximo de faltas de asistencia de conformidad con el artículo 33 del Decreto 39/2008, de 4 de abril, del Consell, sobre la convivencia en los centros docentes no universitarios sostenidos con fondos públicos y sobre los derechos y deberes del alumnado, padres, madres, tutores o tutoras, profesorado y personal de administración y servicios.

3. La evaluación también se realizará de forma diferenciada por módulos, tomando como referencia los objetivos específicos de cada módulo expresados en términos de capacidades, destrezas y competencias, y los respectivos criterios de evaluación de cada uno de los módulos.

4. Los resultados de la evaluación final de cada módulo se expresarán de acuerdo con una escala numérica de cero a diez, considerándose positivas las calificaciones iguales o superiores a cinco y negativas las restantes. Para la fase de formación práctica en empresas, estudios y talleres, los resultados de la evaluación se expresarán en términos de apto/no apto.

5. El equipo docente del grupo, actuando de forma colegiada, y presidido por el tutor o tutora, se reunirá periódicamente en sesiones de evaluación y calificación, de acuerdo con lo que se establezca en la concreción curricular incluida en el proyecto educativo del centro. En la evaluación de la formación práctica en empresas, estudios y talleres, colaborará el responsable de la formación del alumnado, designado por el correspondiente centro de trabajo durante su período de estancia en éste. De cada una de las sesiones de evaluación se levantará la corres-

rat assistent, un resum dels assumptes tractats i els acords adoptats, així com la informació que es transmetrà a l'alumnat, o bé als seus pares, mares o tutors legals si es tracta d'alumnat menor d'edat.

6. Les sessions d'avaluació tindran com a finalitat coordinar el professorat dels diferents mòduls i valorar el progrés de l'alumnat quant a l'obtenció dels objectius generals del cicle formatiu d'Arts Plàstiques i Disseny corresponent i dels objectius específics dels mòduls.

7. En el primer curs, s'han de realitzar, almenys, una sessió d'avaluació inicial, abans de la finalització del mes d'octubre; dos sessions d'avaluació a la finalització del primer trimestre i del segon trimestre, respectivament, on es qualificaran els mòduls formatius per a valorar el progrés de l'alumnat fins a eixe moment; una sessió d'avaluació final ordinària després de la finalització del període lectiu del curs escolar; i una sessió d'avaluació final extraordinària en els primers dies del mes de setembre.

8. En el segon curs, se celebraran, almenys, dos sessions d'avaluació a la finalització del primer trimestre i del segon trimestre, respectivament, on es qualificaran els mòduls formatius per a valorar el progrés de l'alumnat fins a eixe moment; una sessió d'avaluació final ordinària després de la finalització del període lectiu, i prèvia a la realització de la fase de formació pràctica en empreses, estudis i tallers; i una sessió d'avaluació final extraordinària, en els primers dies del mes de setembre. Així mateix, els centres realitzaran sessions d'avaluació després de la conclusió de cada període habilitat per a dur a terme la fase de formació pràctica en empreses, estudis i tallers, on avaluaran, en primer lloc, el mòdul d'obra final i a continuació, si és procedent, la fase de formació pràctica.

9. Els mòduls formatius de la mateixa denominació en primer i segon curs, de les ensenyances regulades en este decret, tindran caràcter progressiu. A este efecte, els mòduls formatius de segon curs seran considerats incompatibles als efectes d'avaluació, en cas que prèviament no s'haja superat el de primer curs amb la mateixa denominació.

10. El mòdul d'obra final tindrà la consideració d'incompatible als efectes d'avaluació fins que es produïska la superació de tots els mòduls restants.

Article 15. Promoció i titulació

1. L'alumnat podrà promocionar del primer al segon curs del cicle formatiu quan haja obtingut una avaluació positiva en mòduls la càrrega lectiva dels quals sume, almenys, el 75% del primer curs.

2. La superació del cicle formatiu d'Arts Plàstiques i Disseny per part de l'alumne o l'alumna requerirà l'avaluació positiva de tots els mòduls que el componen, així com l'obtenció de la qualificació d'apte en la fase de formació pràctica en empreses, estudis i tallers.

3. Una vegada superat el cicle formatiu, es calcularà la seua nota mitjana final, que serà la mitjana aritmètica de les notes mitjanes ponderades dels diferents mòduls que el componen, expressada amb dos decimals. La nota mitjana ponderada de cada mòdul es computarà multiplicant el nombre d'hores del mòdul per la qualificació final obtinguda en este, i dividint-ne el resultat entre el nombre total d'hores cursades. No es computarà la fase de formació pràctica en empreses, estudis i tallers als efectes del càlcul de la nota mitjana final del cicle formatiu, ni tampoc aquells mòduls que hagen sigut objecte de convalidació i/o exempció.

Article 16. Convocatòries i permanència

1. L'alumnat disposarà d'un nombre màxim de quatre convocatòries per a la superació de cada mòdul. Per a la superació de la fase de formació pràctica en empreses, estudis i tallers, el nombre màxim de convocatòries serà de dos.

2. Tindran consideració de convocatòries aquelles avaluacions finals en què l'alumnat siga qualificat, de tal manera que, amb caràcter general, l'alumnat disposarà de dos convocatòries en cada curs acadèmic. Si un alumne o alumna no es presentara a una prova d'avaluació final, obtindrà una qualificació de zero punts i la convocatòria corresponent serà computada als efectes de permanència en les ensenyances.

3. Amb caràcter excepcional, l'alumnat que no supere algun mòdul després d'haver esgotat el nombre màxim de quatre convocatòries per a

pondiente acta, en la que constará la relación de profesorado asistente, un resumen de los asuntos tratados y los acuerdos adoptados, así como la información que se transmitirá al alumnado, o bien a sus padres, madres o tutores legales si se trata de alumnado menor de edad.

6. Las sesiones de evaluación tendrán como finalidad coordinar al profesorado de los distintos módulos y valorar el progreso del alumnado en cuanto a la obtención de los objetivos generales del ciclo formativo de Artes Plásticas y Diseño correspondiente y de los objetivos específicos de los módulos.

7. En el primer curso, se deberán realizar, al menos, una sesión de evaluación inicial, antes de la finalización del mes de octubre; dos sesiones de evaluación a la finalización del primer trimestre y del segundo trimestre, respectivamente, donde se calificarán los módulos formativos para valorar el progreso del alumnado hasta ese momento; una sesión de evaluación final ordinaria tras la finalización del periodo lectivo del curso escolar; y una sesión de evaluación final extraordinaria en los primeros días del mes de septiembre.

8. En el segundo curso, se celebrarán, al menos, dos sesiones de evaluación a la finalización del primer trimestre y del segundo trimestre, respectivamente, donde se calificarán los módulos formativos para valorar el progreso del alumnado hasta ese momento; una sesión de evaluación final ordinaria tras la finalización del periodo lectivo, y previa a la realización de la fase de formación práctica en empresas, estudios y talleres; y una sesión de evaluación final extraordinaria, en los primeros días del mes de septiembre. Asimismo, los centros realizarán sesiones de evaluación tras la conclusión de cada periodo habilitado para llevar a cabo la fase de formación práctica en empresas, estudios y talleres, donde evaluarán, en primer lugar, el módulo de obra final y a continuación, si procede, la fase de formación práctica.

9. Los módulos formativos de igual denominación en primer y segundo curso, de las enseñanzas reguladas en este decreto, tendrán carácter progresivo. A tal efecto, los módulos formativos de segundo curso serán considerados incompatibles a efectos de evaluación, en el caso de que previamente no se haya superado el de primer curso con la misma denominación.

10. El módulo de obra final tendrá la consideración de incompatible a efectos de evaluación hasta que se produzca la superación de todos los módulos restantes.

Artículo 15. Promoción y titulación

1. El alumnado podrá promocionar del primer al segundo curso del ciclo formativo cuando haya obtenido evaluación positiva en módulos cuya carga lectiva sume, al menos, el 75% del primer curso.

2. La superación del ciclo formativo de Artes Plásticas y Diseño por parte del alumno o alumna requerirá la evaluación positiva de todos los módulos que lo componen, así como la obtención de la calificación de apto en la fase de formación práctica en empresas, estudios y talleres.

3. Una vez superado el ciclo formativo, se procederá al cálculo de su nota media final, que será la media aritmética de las notas medias ponderadas de los distintos módulos que lo componen, expresada con dos decimales. La nota media ponderada de cada módulo se computará multiplicando el número de horas del módulo por la calificación final obtenida en éste, y dividiendo el resultado entre el número total de horas cursadas. No se computará la fase de formación práctica en empresas, estudios y talleres a los efectos del cálculo de la nota media final del ciclo formativo, ni tampoco aquellos módulos que hayan sido objeto de convalidación y/o exención.

Artículo 16. Convocatorias y permanencia

1. El alumnado dispondrá de un número máximo de cuatro convocatorias para la superación de cada módulo. Para la superación de la fase de formación práctica en empresas, estudios y talleres, el número máximo de convocatorias será de dos.

2. Tendrán consideración de convocatorias aquellas evaluaciones finales en las que el alumnado sea calificado, de tal manera que, con carácter general, el alumnado dispondrá de dos convocatorias en cada curso académico. Si un alumno o alumna no se presentase a una prueba de evaluación final, obtendrá una calificación de cero puntos y la convocatoria correspondiente será computada a los efectos de permanencia en las enseñanzas.

3. Con carácter excepcional, el alumnado que no supere algún módulo tras haber agotado el número máximo de cuatro convocatò-

la seua superació, podrà sol·licitar davant de la conselleria competent en matèria d'educació una convocatòria extraordinària, sempre que acredite documentalment que hi ha motius de malaltia, discapacitat o altres que impedisquen el desenvolupament normal dels estudis, com les establides en la Llei Orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de Mesures de Protecció Integral contra la Violència de Gènere. Esta mesura excepcional no serà aplicable a la fase de formació pràctica en empreses, estudis i tallers.

4. L'alumnat podrà sol·licitar l'anul·lació de la seua matrícula amb la sol·licitud prèvia per escrit davant de la direcció del centre docent, per a la seua resolució, amb anterioritat a la segona avaluació trimestral, o en cas que l'alumnat només es trobe matriculat en la fase de formació pràctica en empreses, estudis i tallers, amb anterioritat a l'inici d'esta. L'anul·lació de la matrícula de l'alumnat suposarà la pèrdua dels drets d'assistència a classe i avaluació, i en cap cas implicarà la devolució de les taxes de matrícula. En conseqüència, per a eixe curs acadèmic, qualsevol qualificació o avaluació prèvia de l'alumnat perdrà la seua validesa i les convocatòries d'este curs no computaran quant a la permanència en l'etapa.

5. L'alumnat podrà sol·licitar la renúncia a la convocatòria d'avaluació final d'un o més mòduls i/o de la fase de formació pràctica en empreses, estudis i tallers, sense que esta mesura implique l'anul·lació de la seua matrícula, i amb la finalitat que la convocatòria corresponent no li siga computada als efectes de permanència en l'etapa. La renúncia a les convocatòries d'avaluació final ordinària s'haurà de realitzar abans de finalitzar el mes de març; i en el cas de l'avaluació final extraordinària, abans de finalitzar el mes de juliol. La sol·licitud de renúncia es formalitzarà per escrit davant de la direcció del centre. Per a la seua resolució, s'han d'al·legar circumstàncies de malaltia, discapacitat, incorporació a un lloc de treball, obligacions de tipus familiar o social o altres circumstàncies de força major que impedisquen una dedicació normal a l'estudi, entre les quals es consideren les establides en la Llei Orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de Mesures de Protecció Integral contra la Violència de Gènere. La renúncia a la convocatòria es reflectirà en els documents d'avaluació amb l'expressió de renúncia.

Article 17. Documents oficials d'avaluació i de mobilitat

1. Els documents bàsics d'avaluació en estes ensenyances, tots estos amb caràcter oficial, són: l'expedient acadèmic personal, el qual s'acredita per mitjà de la certificació acadèmica personal; les actes d'avaluació i els informes d'avaluació individualitzats. En els esmentats documents es farà referència al títol cursat en este decret.

2. L'expedient acadèmic personal és el document oficial d'avaluació que sintetitza tota la informació relativa al procés d'avaluació de l'alumnat i en què figuraran les dades identificatives de l'alumnat, les seues dades personals, el número d'identificació de l'alumnat, la via d'accés a les ensenyances, les dades de matrícula, els resultats d'avaluació, les mesures d'adaptació curricular, si és el cas, la nota mitjana, i totes les altres informacions que determine la conselleria competent en matèria d'educació.

3. La certificació acadèmica personal tindrà efectes acreditatius de la informació continguda en l'expedient acadèmic personal de l'alumnat i serà expedida per la secretaria dels centres. Quant als resultats de l'avaluació, recollirà el curs acadèmic, les qualificacions obtingudes en la convocatòria ordinària, i si és el cas, en la convocatòria extraordinària, els mòduls formatius que hagen sigut objecte de convalidació i/o exempció, així com les anul·lacions de matrícula i renúncies de convocatòria.

4. En les actes d'avaluació figurarà la relació nominal de tot l'alumnat matriculat en un determinat curs del cicle formatiu, junt amb la qualificació obtinguda en cada un dels mòduls en què es troba matriculat, l'expressió de si es tracta de la convocatòria ordinària o extraordinària, i si és el cas, la qualificació obtinguda en la fase de formació pràctica en empreses, estudis i tallers. Les actes d'avaluació hauran de ser firmades per tot l'equip docent.

5. Quan un alumne o alumna es trasllade a un altre centre, el tutor o tutora consignarà en un informe d'avaluació individualitzat tota aquella informació que resulte necessària per a la continuïtat del procés d'aprenentatge. Este informe i la certificació acadèmica personal tindran la consideració de documents bàsics de mobilitat, ja que garantixen la mobilitat acadèmica i territorial de l'alumnat.

rias para su superación, podrá solicitar ante la conselleria competente en materia de educación una convocatoria extraordinaria, siempre y cuando acredite documentalmente que existen motivos de enfermedad, discapacidad, u otros que impidan el normal desarrollo de los estudios, como las establecidas en la Ley Orgánica 1/2004, de 28 de diciembre, de Medidas de Protección Integral contra la Violencia de Género. Esta medida excepcional no será de aplicación a la fase de formación práctica en empresas, estudios y talleres.

4. El alumnado podrá solicitar la anulación de su matrícula previa solicitud por escrito ante la dirección del centro docente, para su resolución, con anterioridad a la segunda evaluación trimestral, o en el caso de que el alumnado sólo se encuentre matriculado en la fase de formación práctica en empresas, estudios y talleres, con anterioridad al inicio de la misma. La anulación de la matrícula del alumnado supondrá la pérdida de los derechos de asistencia a clase y evaluación, y en ningún caso implicará la devolución de las tasas de matrícula. En consecuencia, para ese curso académico, cualquier calificación o evaluación previa del alumnado perderá su validez y las convocatorias de dicho curso no computarán en cuanto a la permanencia en la etapa.

5. El alumnado podrá solicitar la renuncia a la convocatoria de evaluación final de uno o varios módulos y/o de la fase de formación práctica en empresas, estudios y talleres, sin que esta medida implique la anulación de su matrícula, y con la finalidad de que la convocatoria correspondiente no le sea computada a efectos de permanencia en la etapa. La renuncia a las convocatorias de evaluación final ordinaria se deberá realizar antes de finalizar el mes de marzo; y en el caso de la evaluación final extraordinaria, antes de finalizar el mes de julio. La solicitud de renuncia se formalizará por escrito ante la dirección del centro, para su resolución, debiéndose alegar circunstancias de enfermedad, discapacidad, incorporación a un puesto de trabajo, obligaciones de tipo familiar o social u otras circunstancias de fuerza mayor, que impidan una dedicación normal al estudio, entre las cuales se consideren las establecidas en la Ley Orgánica 1/2004, de 28 de diciembre, de Medidas de Protección Integral contra la Violencia de Género. La renuncia a la convocatoria se reflejará en los documentos de evaluación con la expresión de Renuncia.

Artículo 17. Documentos oficiales de evaluación y de movilidad

1. Los documentos básicos de evaluación en estas enseñanzas, todos ellos con carácter oficial, son: el expediente académico personal, que se acredita mediante la certificación académica personal; las actas de evaluación; y los informes de evaluación individualizados. En dichos documentos se hará referencia al título cursado en el presente Decreto.

2. El expediente académico personal es el documento oficial de evaluación que sintetiza toda la información relativa al proceso de evaluación del alumnado. En él figurarán los datos identificativos del alumnado, sus datos personales, el número de identificación del alumnado, la vía de acceso a las enseñanzas, los datos de matrícula, los resultados de evaluación, las medidas de adaptación curricular, si es el caso, la nota media, y cuantas otras informaciones determine la Conselleria competente en materia de educación.

3. La certificación académica personal tendrá efectos acreditativos de la información contenida en el expediente académico personal del alumnado, y será expedida por la secretaria de los centros. En lo referido a los resultados de la evaluación, recogerá el curso académico, las calificaciones obtenidas en la convocatoria ordinaria, y en su caso, en la convocatoria extraordinaria, los módulos formativos que hayan sido objeto de convalidación y/o exención, así como las anulaciones de matrícula y renuncias de convocatoria.

4. En las actas de evaluación figurará la relación nominal de todo el alumnado matriculado en un determinado curso del ciclo formativo, junto con la calificación obtenida en cada uno de los módulos en que se encuentra matriculado, la expresión de si se trata de la convocatoria ordinaria o extraordinaria, y en su caso, la calificación obtenida en la fase de formación práctica en empresas, estudios y talleres. Las actas de evaluación deberán ser firmadas por todo el equipo docente.

5. Cuando un alumno o alumna se traslade a otro centro, el tutor o tutora consignará en un informe de evaluación individualizado toda aquella información que resulte necesaria para la continuidad del proceso de aprendizaje. Este informe y la certificación académica personal tendrán la consideración de documentos básicos de movilidad, ya que garantizan la movilidad académica y territorial del alumnado.

Article 18. Correspondència amb la pràctica laboral

1. D'acord amb el que disposa l'annex I del Reial Decret 1461/1995, d'1 de setembre, podran ser objecte d'exempció per la seua correspondència amb la pràctica laboral els mòduls formatius de Taller de Barreteria i Formació i Orientació Laboral.

2. Correspondrà a la conselleria competent en matèria d'educació resoldre les exempcions a què es referix l'apartat anterior, amb la sol·licitud prèvia de les persones interessades en els centres docents on es troben matriculades.

3. Els mòduls formatius que siguen objecte d'exempció figuraran en l'expedient acadèmic de l'alumnat amb l'expressió exempt/a. Estos mòduls no seran tinguts en compte per al càlcul de la nota mitjana del cicle formatiu.

Article 19. Validacions

1. El mòdul formatiu de volum podrà ser objecte de validació amb la superació prèvia de la matèria de Volum, que pertany a la modalitat d'Arts del Batxillerat.

2. El mòdul formatiu d'idioma estranger es podrà convalidar sempre que s'acredite, almenys, una de les situacions següents:

a) Tindre superat el mateix mòdul formatiu en qualsevol altre cicle formatiu de grau mitjà d'Arts Plàstiques i Disseny.

b) Acreditar un nivell de coneixement de la llengua estrangera del mòdul formatiu corresponent al nivell B1 del Marc Comú Europeu de Referència per a les Llengües.

3. El mòdul formatiu de dibuix artístic es podrà convalidar prèvia la superació de les matèries Dibuix Artístic I i Dibuix Artístic II de la modalitat d'Arts del Batxillerat.

4. Quant a qualsevol altre supòsit de convalidació no previst en els apartats anteriors d'este article, caldrà ajustar-se al que disposa l'article 23 del Reial Decret 596/2007, de 4 de maig, pel qual s'establix l'ordenació general de les ensenyances professionals d'Arts Plàstiques i Disseny.

5. Les convalidacions s'han de presentar davant de la direcció del centre docent on es trobe matriculat l'alumnat, per a la seua resolució, amb anterioritat a la finalització del mes d'octubre. Si les sol·licituds es resolen favorablement, en els mòduls objecte de convalidació figurarà l'expressió convalidat. Estos mòduls no seran tinguts en compte per al càlcul de la nota mitjana del cicle formatiu.

CAPÍTOL IV *Professorat i centres*

Article 20. Professorat i atribució docent

1. Les especialitats del professorat dels cossos de professors d'Arts Plàstiques i Disseny i de mestres de Taller d'Arts Plàstiques i Disseny, segons siga procedent, les quals tindran atribució docent en els diferents mòduls de les ensenyances regulades en este decret, són les establides en el Reial Decret 1284/2002, de 5 de desembre, pel qual s'establixen les especialitats dels cossos de professors d'Arts Plàstiques i Disseny i mestres de Taller d'Arts Plàstiques i Disseny, s'adscriuen a estes els professors dels esmentats cossos i es determinen els mòduls, assignatures i matèries que han d'impartir.

2. El mòdul formatiu d'idioma estranger serà impartit per professorat que pertany als cossos de catedràtics i de professors d'Ensenyança Secundària, ambdós de l'especialitat de la llengua estrangera que s'impartisca.

3. En els centres privats, els diferents mòduls seran impartits pel professorat que acredite les condicions de titulació i qualificació específica establides per la normativa bàsica d'aplicació i el desplegament d'esta que realitze, en l'àmbit de les seues competències, la conselleria competent en matèria d'educació.

4. Els plans de formació del professorat d'ensenyances professionals d'Arts Plàstiques i Disseny que dissenye la conselleria competent en matèria d'educació, inclouran activitats formatives específiques o de caràcter transversal, relacionades amb l'esperit empenedor, les tecnologies de la informació i de la comunicació, la capacitació en llengües estrangeres i tots aquells aspectes que contribuïsquen al desenvolupament curricular de les ensenyances regulades en este decret.

Artículo 18. Correspondencia con la práctica laboral

1. De acuerdo con lo dispuesto en el anexo I del Real Decreto 1461/1995, de 1 de septiembre, podrán ser objeto de exención por su correspondencia con la práctica laboral los módulos formativos de Taller de Sombrerería y Formación y Orientación Laboral.

2. Corresponderá a la Conselleria competente en materia de educación resolver las exenciones a las que se refiere el apartado anterior, previa solicitud de las personas interesadas en los centros docentes donde se encuentren matriculadas.

3. Los módulos formativos que sean objeto de exención figurarán en el expediente académico del alumnado con la expresión Exento/a. Estos módulos no serán tenidos en cuenta para el cálculo de la nota media del ciclo formativo.

Artículo 19. Convalidaciones

1. El módulo formativo de Volumen podrá ser objeto de convalidación previa superación de la materia de Volumen, perteneciente a la modalidad de Artes del Bachillerato.

2. El módulo formativo de Idioma Extranjero se podrá convalidar siempre que se acredite, al menos, una de las siguientes situaciones:

a) Tener superado el mismo módulo formativo en cualquier otro ciclo formativo de grado medio de Artes Plásticas y Diseño.

b) Acreditar un nivel de conocimiento de la lengua extranjera del módulo formativo correspondiente al nivel B1 del Marco Común Europeo de Referencia para las Lenguas.

3. El módulo formativo de Dibujo Artístico se podrá convalidar previa superación de las materias Dibujo Artístico I y Dibujo Artístico II de la modalidad de Artes del Bachillerato.

4. En cuanto a cualquier otro supuesto de convalidación no contemplado en los apartados anteriores de este artículo, se estará a lo dispuesto en el artículo 23 del Real Decreto 596/2007, de 4 de mayo, por el que se establece la ordenación general de las enseñanzas profesionales de Artes Plásticas y Diseño.

5. Las convalidaciones se deberán presentar ante la dirección del centro docente donde se encuentre matriculado el alumnado, para su resolución, con anterioridad a la finalización del mes de octubre. Si las solicitudes se resuelven favorablemente, en los módulos objeto de convalidación figurará la expresión "Convalidado". Estos módulos no serán tenidos en cuenta para el cálculo de la nota media del ciclo formativo.

CAPÍTULO IV *Profesorado y Centros*

Artículo 20. Profesorado y atribución docente

1. Las especialidades del profesorado de los Cuerpos de Profesores de Artes Plásticas y Diseño y de Maestros de Taller de Artes Plásticas y Diseño, según proceda, que tendrán atribución docente en los diferentes módulos de las enseñanzas reguladas en el presente Decreto, son las establecidas en el Real Decreto 1284/2002, de 5 de diciembre, por el que se establecen las especialidades de los Cuerpos de Profesores de Artes Plásticas y Diseño y Maestros de Taller de Artes Plásticas y Diseño, se adscriben a ellas los profesores de dichos Cuerpos y se determinan los módulos, asignaturas y materias que deberán impartir.

2. El módulo formativo de Idioma Extranjero será impartido por profesorado perteneciente a los Cuerpos de Catedráticos y de Profesores de Enseñanza Secundaria, ambos de la especialidad de la lengua extranjera que se imparta.

3. En los centros privados, los diferentes módulos serán impartidos por el profesorado que acredite las condiciones de titulación y cualificación específica establecidas por la normativa básica de aplicación y el desarrollo que realice de la misma, en el ámbito de sus competencias, la conselleria competente en materia de educación.

4. Los planes de formación del profesorado de enseñanzas profesionales de Artes Plásticas y Diseño que diseñe la Conselleria competente en materia de educación, incluirán actividades formativas específicas o de carácter transversal, relacionadas con el espíritu emprendedor, las tecnologías de la información y de la comunicación, la capacitación en lenguas extranjeras y todos aquellos aspectos que contribuyan al desarrollo curricular de las enseñanzas reguladas en el presente Decreto.

5. Per a la docència de certs continguts dels mòduls, així com per a la impartició de cursos específics i d'especialització els continguts dels qual no se solapen amb els establits en l'annex I d'este decret, es podrà contractar professorat especialista en actiu. La seua contractació podrà ser de tipus administratiu o com a prestació de servicis al centre i d'acord amb el que disposa el Decret 296/1997, de 2 de desembre, del Consell, pel qual es regula el règim de contractació de professors especialistes.

Article 21. Requisits mínims dels centres i instal·lacions

Els centres d'ensenyança que impartisquen els cicles formatius d'Arts Plàstiques i Disseny regulats en este decret han de complir, quant als requisits referents a denominació, instal·lacions, condicions materials, centres integrats i relació numèrica, el que preveu el Reial Decret 303/2010, de 15 de març, pel qual s'establixen els requisits mínims dels centres que impartisquen ensenyances artístiques regulades en la Llei Orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'Educació i en el Reial Decret 1461/1995, d'1 de setembre, i a les normes que dicte a este efecte la conselleria competent en matèria d'educació.

DISPOSICIONS ADDICIONALS

Primera. Accés a altres estudis

El títol de tècnic d'Arts Plàstiques i Disseny en Barreteria permetrà l'accés al Batxillerat, d'acord amb el que disposa l'article 22.3 del Reial Decret 596/2007, de 4 de maig.

Segona. Alumnat amb discapacitat

La conselleria competent en matèria d'educació establirà les mesures oportunes quant a la igualtat d'oportunitats, la no-discriminació i l'accessibilitat de les persones amb discapacitat a estes ensenyances.

Tercera. Títols

1. Per a l'expedició de títols acadèmics i professionals corresponents a les ensenyances regulades en este decret, caldrà ajustar-se al que disposa la normativa de la conselleria competent en matèria d'educació.

2. El títol de tècnic d'Arts Plàstiques i Disseny en Barreteria obtingut per mitjà de la superació de les ensenyances regulades en este decret, serà equivalent a aquells títols declarats com a tals en el Reial Decret 440/1994, d'11 de març, i l'Orde de 14 de maig de 1999, per la qual s'establix la correspondència de les especialitats.

Quarta. Normes supletòries

Per a totes aquelles qüestions no regulades en este decret o en les normes de desplegament d'este, serà de caràcter supletori la normativa vigent quant a les ensenyances de Formació Professional.

DISPOSICIÓ DEROGATÒRIA

Única. Derogació normativa

Queden derogades totes les disposicions que del mateix rang o d'un rang inferior s'oposen al que disposa este decret.

DISPOSICIONS FINALS

Primera. Proves de nivell d'ensenyances d'idiomes de règim especial

Es modifiquen els articles 9.2, 13.2 i 17.2 del Decret 155/2007, de 21 de setembre, del Consell, pel qual es regulen les ensenyances d'idiomes de règim especial a la Comunitat Valenciana i s'establix el currículum del nivell bàsic i del nivell intermedi, en els termes següents:

“L'alumnat podrà accedir a qualsevol curs dels nivells bàsic, intermedi i avançat a través de la superació d'una prova de nivell, en què haurà d'acreditar haver assolit les competències lingüístiques del curs

5. Para la docencia de ciertos contenidos de los módulos, así como para la impartición de cursos específicos y de especialización cuyos contenidos no se solapen con los establecidos en el anexo I de este decreto, se podrá contratar a profesorado especialista en activo. Su contratación podrá ser de tipo administrativo o como prestación de servicios al centro y conforme a lo dispuesto en el Decreto 296/1997, de 2 de diciembre, del Consell, por el que se regula el régimen de contratación de profesores especialistas.

Artículo 21. Requisitos mínimos de los centros e instalaciones

Los centros de enseñanza que impartan los Ciclos Formativos de Artes Plásticas y Diseño regulados en este decreto deberán cumplir, en cuanto a los requisitos referentes a denominación, instalaciones, condiciones materiales, centros integrados y relación numérica, lo previsto en el Real Decreto 303/2010, de 15 de marzo, por el que se establecen los requisitos mínimos de los centros que impartan enseñanzas artísticas reguladas en la Ley Orgánica 2/2006, de 3 de mayo, de Educación y en el Real Decreto 1461/1995, de 1 de septiembre, y a las normas que dicte al efecto la Conselleria competente en materia de educación.

DISPOSICIONES ADICIONALES

Primera. Acceso a otros estudios

El título de Técnico de Artes Plásticas y Diseño en Sombrería permitirá el acceso al Bachillerato, de acuerdo con lo dispuesto en el artículo 22.3 del Real Decreto 596/2007, de 4 de mayo.

Segunda. Alumnado con discapacidad

La Conselleria competente en materia de educación establecerá las medidas oportunas en cuanto a la igualdad de oportunidades, la no discriminación y la accesibilidad de las personas con discapacidad a estas enseñanzas.

Tercera. Títulos

1. Para la expedición de títulos académicos y profesionales correspondientes a las enseñanzas reguladas en este decreto, se estará a lo dispuesto en la normativa de la Conselleria competente en materia de educación.

2. El título de Técnico de Artes Plásticas y Diseño en Sombrería obtenido mediante la superación de las enseñanzas reguladas en este decreto, será equivalente a aquellos títulos declarados como tales en el Real Decreto 440/1994, de 11 de marzo, y la Orden de 14 de mayo de 1999, por la que se establece la correspondencia de las especialidades.

Cuarta. Normas supletorias

Para todas aquellas cuestiones no reguladas en el presente Decreto o en las normas de desarrollo del mismo, será de carácter supletorio la normativa vigente en cuanto a las enseñanzas de formación profesional.

DISPOSICIÓN DEROGATORIA

Única. Derogación normativa

Quedan derogadas cuantas disposiciones de igual o inferior rango se opongan a lo dispuesto en el presente Decreto.

DISPOSICIONES FINALES

Primera. Pruebas de nivel de enseñanzas de idiomas de régimen especial

Se modifican los artículos 9.2, 13.2 y 17.2 del Decreto 155/2007, de 21 de septiembre, del Consell, por el que se regulan las enseñanzas de idiomas de régimen especial en la Comunitat Valenciana y se establece el currículum del nivel básico y del nivel intermedio, en los siguientes términos:

“El alumnado podrá acceder a cualquier curso de los niveles básico, intermedio y avanzado a través de la superación de una Prueba de Nivel, mediante la cual, deberá acreditar haber alcanzado las competencias

immediatament anterior del que haja sol·licitat accedir. La prova de nivell, elaborada pels departaments didàctics per a facilitar la seua uniformitat, serà convocada i desenvolupada, en les dates que determine la conselleria competent en matèria d'educació, per part de les escoles oficials d'idiomes”.

Segona. Recursos en proves d'accés d'ensenyances professionals de Dansa

Es modifica l'article 11.2 del Decret 156/2007, de 21 de setembre, del Consell, pel qual s'establix el currículum de les ensenyances professionals de Dansa i es regula l'accés a estes ensenyances, el qual quedarà redactat de la manera següent:

“Les persones interessades poden interposar un recurs d'alçada davant de la direcció territorial d'educació competent, en els terminis que s'establixen en l'article 115 de la Llei de Règim Jurídic de les Administracions Públiques i del Procediment Administratiu Comú”.

Tercera. Normes de desplegament

S'autoritza a la persona titular de la conselleria competent en matèria d'educació per a dictar totes les disposicions que siguen necessàries als efectes de l'aplicació i el desenvolupament del que disposa este decret.

Quarta. Entrada en vigor

Este decret entrarà en vigor l'endemà de la publicació en el *Diari Oficial de la Comunitat Valenciana*.

Castelló de la Plana, 2 de setembre de 2011

El president de la Generalitat,
ALBERTO FABRA PART

El conseller d'Educació, Formació i Ocupació,
JOSÉ CISCAR BOLUFER

ANNEX I

Cicle Formatiu de Grau Mitjà de Barreteria

1. Identificació del títol

El cicle formatiu de grau mitjà de Barreteria està orientat a la formació de professionals qualificats capaços d'interpretar dissenys i convertir eixos projectes en un objecte fruit de la realització artesanal o industrial.

La propensió del ser humà a adornar-se, li ha fet recórrer, des de sempre, a revestir-se, seguint o salvant les condicions culturals o els mandats de cada època, ennoblint i embellint el seu aspecte físic. Els professionals de la barreteria, durant segles, s'han acomodat als valors estètics considerats dominants en cada moment, i a la creació, la configuració i l'elaboració d'este producte tan singular des de temps immemorials.

Des de sempre, les persones han cobert el seu cap amb distintes peces, canviant de materials, formes i colors, segons diferents fins: resguardar-se dels elements, marcar jerarquies, diferenciar oficis, adaptar-se a les modes, etc.

Un país o una època són recognoscibles per la indumentària observada en els documents gràfics de cada etapa històrica, en la qual el barret adquirix una importància rellevant i es convertix sovint en un motiu iconogràfic identificador, i per tant, en un insòlit cronista del seu temps. Els barrets i la resta de peces de cap han distingit cada persona de les altres, en el món antic i en els nostres dies. El barret és el ràpid element diferenciador de jerarquies, règims, civilitzacions, aptituds, religions, gustos, professions, etc.

La influència i la possibilitat d'actuació d'estos professionals en el món actual és cada vegada major, afegint als seus valors clàssics el caràcter de refinament, investigació i busca de les noves possibilitats que requereix una societat tan complexa com la nostra.

Per tot això, este cicle formatiu amb què es configura el perfil d'un tècnic qualificat en les capacitats terminals o resultats de competència àmpliament adquirides, pot donar resposta i atendre les necessitats del mercat actual, combinant el coneixement dels recursos tradicionals de

lingüístiques del curso inmediatamente anterior de aquél al que haya solicitado acceder. La prueba de nivel, elaborada por los departamentos didácticos para facilitar su uniformidad, será convocada y desarrollada, en las fechas que determine la conselleria competente en materia de educación, por parte de las Escuelas Oficiales de Idiomas”.

Segunda. Recursos en pruebas de acceso de enseñanzas profesionales de danza

Se modifica el artículo 11.2 del Decreto 156/2007, de 21 de septiembre, del Consell, por el que se establece el currículo de las enseñanzas profesionales de danza y se regula el acceso a estas enseñanzas, el cual quedará redactado del siguiente modo:

“Las personas interesadas podrán interponer recurso de alzada ante la Dirección Territorial de Educación competente, en los plazos que se establecen en el artículo 115 de la Ley de Régimen Jurídico de las Administraciones Públicas y del Procedimiento Administrativo Común”.

Tercera. Normas de desarrollo

Se autoriza a la persona titular de la Conselleria competente en materia de educación para dictar cuantas disposiciones sean precisas a los efectos de la aplicación y desarrollo de lo dispuesto en este decreto.

Cuarta. Entrada en vigor

El presente decreto entrará en vigor al día siguiente el de su publicación en el *Diari Oficial de la Comunitat Valenciana*.

Castellón de la Plana, 2 de septiembre de 2011

El president de la Generalitat,
ALBERTO FABRA PART

El conseller de Educación, Formación y Empleo,
JOSÉ CISCAR BOLUFER

ANEXO I

Ciclo Formativo de Grado Medio de Sombrerería

1. Identificación del título

El ciclo formativo de grado medio de Sombrerería está orientado a la formación de profesionales cualificados capaces de interpretar diseños y convertir esos proyectos en un objeto fruto de la realización artesanal o industrial.

La propensión del ser humano a adornarse le ha hecho recurrir desde siempre a revestirse, siguiendo o salvando las condiciones culturales o los mandatos de cada época, ennobleciendo y embelleciendo su aspecto físico. Los profesionales de la sombrerería, durante siglos, se han acomodado a los valores estéticos considerados dominantes en cada momento, y a la creación, configuración y elaboración de este producto tan singular desde tiempo inmemorial.

Desde siempre, las personas han cubierto su cabeza con distintas prendas, cambiando de materiales, formas y colores, según diferentes fines: resguardarse de los elementos, marcar jerarquías, diferenciar oficios, adaptarse a las modas, etc.

Un país o una época son reconocibles por la indumentaria observada en los documentos gráficos de cada etapa histórica, en la que el sombrero adquiere una importancia relevante, convirtiéndose a menudo en un motivo iconográfico identificador, y por tanto en un insólito cronista de su tiempo. Los sombreros y demás prendas de cabeza han distinguido a cada persona de las demás, en el mundo antiguo y en nuestros días. El sombrero es el rápido elemento diferenciador de jerarquías, regímenes, civilizaciones, aptitudes, religiones, gustos, profesiones, etc.

La influencia y posibilidad de actuación de estos profesionales en el mundo actual es cada vez mayor, añadiendo a sus valores clásicos el carácter de refinamiento, investigación y búsqueda de las nuevas posibilidades que requiere una sociedad tan compleja como la nuestra.

Por todo ello, este ciclo formativo con el que se configura el perfil de un técnico cualificado en las capacidades terminales o resultados de competencia sobradamente adquiridas, puede dar respuesta y atender las necesidades del mercado actual, combinando el conocimiento de los

l'ofici, amb la seua adequació als materials més moderns, a les tendències artístiques i a les exigències del disseny.

Quan acomodem la formació del professional de la barreteria a la normativa prevista, es consolida la rellevància d'una modalitat que ha tingut al nostre país moments d'inusitada brillantor, i que té un esplèndid futur al buscar adequacions coincidents amb el fluir actual de les arts plàstiques en general.

El barret com a peça de vestir, complement de moda o com a peça de protecció, requerix un disseny de caràcter utilitari, estètic o creatiu segons la seua funció.

La formació de professionals en la realització de barrets i la resta de peces de cap implica uns coneixements teòrics i pràctics complementaris a la tasca purament manual o artesanal. Els continguts curriculars històrics i artístics han de contribuir a incrementar la seua formació cultural de manera que redunden en la seua professió i en el seu bon fer.

Amb este cicle formatiu d'Arts Plàstiques i Disseny es pretén arribar a un alt coneixement de la realització del professional de la barreteria i la resta de peces de cap, i a una digna i qualificada assimilació de la tècnica que s'ha d'utilitzar en cada cas, així com del tractament de les distintes èpoques que s'han de reflectir i dels coneixements i pràctica de l'utilatge i de tots aquells recursos que siguen necessaris, tant els que formen part de l'ús tradicional com aquells que participen d'aquelles novetats tecnològiques en continu procés d'avanç i canvi.

La superació de les ensenyances d'Arts Plàstiques i Disseny, de grau mitjà, donarà dret a l'obtenció del títol de tècnic d'Arts Plàstiques i Disseny en la corresponent especialitat i professió, per això és un document oficial acreditatiu del nivell de formació, qualificació i competència professional específiques.

1.1. Denominació: Tècnic d'Arts Plàstiques i Disseny en Barreteria.

1.2. Nivell: Grau mitjà d'Arts Plàstiques i Disseny.

1.3. Duració total del cicle: 1.600 hores.

2. Descripció del perfil professional

2.1. Camp professional

L'activitat laboral del professional requerix una habilitat manual, imaginació, originalitat, sentit del color i de les formes al mateix temps que bon gust i un ampli coneixement dels teixits i de la seua utilització, és a dir, una actitud resolta cap a la pràctica de l'ofici, així com una atenció permanent cap als fenòmens socials i cap als esdeveniments culturals que marquen tendència i definisquen l'elegància més a llarg termini. Així doncs, serà de gran importància tant la teoria i la pràctica dels coneixements i les habilitats tradicionals, com la creativitat, la inventiva i els coneixements en innovació tècnica.

El professional d'este nivell desenrotllarà la seua activitat en el camp de la indústria i/o l'artesanía, serà essencial la seua característica ornamental al servici de la indumentària: alta costura, *prêt-à-porter*, barrets o tocats del patrimoni cultural valencià, barrets regionals, específics de taoumàquia, barrets esportius, pensats per a uniformes, espectacles, etc. No obstant això, a causa de la diversificació que existix en les empreses del sector quant a grandària i tipologia del producte, les funcions d'este professional variaran formalment depenent de com siga l'empresa, ja siga una persona assalariada en tallers i empreses de caràcter artesanal o industrial, un treballador autònom o una treballadora autònoma, com un assessor o assessora extern o professional associat en cooperatives, empreses o institucions.

Els programes formatius de cada títol s'inspiren en un perfil professional, definit pel camp d'actuació i per les seues tasques més significatives, basat en l'estudi del sector i amb la participació d'organitzacions empresarials, professionals, artístiques i artesanals. Això permet establir un sistema adequat de correspondències amb la pràctica laboral. Per tot això, l'activitat del professional de la barreteria requerix una sèrie de requisits previs que el currículum ha de considerar: saber-se inserir en la realitat productiva del taller o empresa, assumir el treball en equip amb la responsabilitat corresponent al seu perfil professional sense perdre la visió de conjunt que requerix el producte, pensar en la projecció tenint com a objectiu final els estils i línies de moda vigents i les necessitats de mercat, col·laborar en l'àmbit de l'espectacle i del patrimoni cultural, si arriba el cas, i renovar la seua formació estant al corrent dels avanços tecnològics i canvis en les tendències estètiques,

recursos tradicionals del ofici, con su adecuación a los materiales más modernos, a las tendencias artísticas y a las exigencias del diseño.

Al acomodar la formació del professional de la sombrereria a la normativa prevista, se consolida la relevancia de una modalidad que ha tenido en nuestro país momentos de inusitada brillantez, y que tiene un espléndido futuro al buscar adecuaciones coincidentes con el fluir actual de las artes plásticas en general.

El sombrero como prenda de vestir, complemento de moda o como prenda de protección, requiere de un diseño de carácter utilitario, estético o creativo según su función.

La formación de profesionales en la realización de sombreros y demás prendas de cabeza implica conocimientos teóricos y prácticos complementarios a la labor puramente manual o artesanal. Los contenidos curriculares históricos y artísticos tendrán que contribuir a incrementar su formación cultural de manera que redunden en su profesión y en su buen hacer.

Con este ciclo formativo de artes plásticas y diseño se pretende llegar a un alto conocimiento de la realización del profesional de la sombrería y demás prendas de cabeza, y a una digna y cualificada asimilación de la técnica a utilizar en cada caso, así como del tratamiento de las distintas épocas a reflejar, y de los conocimientos y práctica del utillaje, y de todos aquellos recursos que sean necesarios, tanto los que formen parte del uso tradicional como aquellos que participen de aquellas novedades tecnológicas en continuo proceso de avance y cambio.

La superación de las enseñanzas de Artes Plásticas y Diseño, de grado medio, dará derecho a la obtención del título de Técnico de Artes Plásticas y Diseño en la correspondiente especialidad y profesión, siendo por ello un documento oficial acreditativo del nivel de formación, cualificación y competencia profesional específicas.

1.1. Denominación: Técnico de Artes Plásticas y Diseño en Sombrereria.

1.2. Nivel: Grado medio de Artes Plásticas y Diseño.

1.3. Duración total del ciclo: 1.600 horas.

2. Descripción del perfil profesional

2.1. Campo profesional

La actividad laboral del profesional requiere habilidad manual, imaginación, originalidad, sentido del color y de las formas a la vez que buen gusto, y un amplio conocimiento de los tejidos y de su utilización, es decir, una actitud resuelta hacia la práctica del oficio, así como una atención permanente hacia los fenómenos sociales y hacia los acontecimientos culturales que marquen tendencia, y definen la elegancia más a largo plazo. Así pues, será de gran importancia tanto la teoría y la práctica de los conocimientos y habilidades tradicionales, como la creatividad, la inventiva y los conocimientos en innovación técnica.

El profesional de este nivel desarrollará su actividad en el campo de la industria y/o la artesanía, siendo esencial su característica ornamental al servicio de la indumentaria: alta costura, *prêt-à-porter*, sombreros o tocados del patrimonio cultural valenciano, sombreros regionales, específicos de taoumàquia, sombreros deportivos, pensados para uniformes, espectáculos, etc. No obstante, a causa de la diversificación que existe en las empresas del sector en cuanto a tamaño y tipología de producto, las funciones de este profesional variarán formalmente dependiendo de cómo sea la empresa, ya sea una persona asalariada en talleres y empresas de carácter artesanal o industrial, un trabajador autónomo o trabajadora autónoma, como un asesor o asesora externo o profesional asociado en cooperativas, empresas o instituciones.

Los programas formativos de cada título se inspiran en un perfil profesional, definido por el campo de actuación y por sus tareas más significativas, basado en el estudio del sector y con la participación de organizaciones empresariales, profesionales, artísticas y artesanales. Ello permite establecer un sistema adecuado de correspondencias con la práctica laboral. Por todo ello, la actividad del profesional de la sombrería requiere una serie de requisitos previos que el currículo debe considerar: saberse insertar en la realidad productiva del taller o empresa, asumir el trabajo en equipo con la responsabilidad correspondiente a su perfil profesional sin perder la visión de conjunto que requiere el producto, pensar en proyección teniendo como objetivo final los estilos y líneas de moda vigentes, y las necesidades de mercado, colaborar en el ámbito del espectáculo y del patrimonio cultural, si llega el caso, y renovar su formación estando al corriente de los avances tecnológicos y

en relació amb el seu quefer professional de tal manera que es facilite la seua eficiència laboral.

2.2. Tasques més significatives

- Seleccionar distints tipus de teixits segons la idoneïtat de la seua aplicació per a barrets i adorns de cap.
- Utilitzar correctament les ferramentes i útils necessaris per a l'exercici d'esta professió.
- Traslladar els dissenys a la realitat artesanal.
- Realitzar, en equip o individualment, les peces que se li encomanen, atenint-se als dissenys i utilitzant adequadament els útils i tècniques que en són propis.
- Col·laborar en equips de treball per a la realització de projectes, coordinats per tècnics o titulats superiors.
- Organitzar el taller, tenint en compte els factors necessaris per al desenrotllament de la seua activitat professional.
- Interpretar les formes i l'estil dels dissenys per a fer-los operatius.
- Estilitzar formes naturals amb elegància i adaptació a la funció de l'accessori.
- Investigar en el disseny tradicional per a aconseguir una idònia acomodació als dissenys actuals, al mateix temps que recuperar i mantindre elements o exemples que pertanyen al patrimoni cultural valencià.
- Harmonitzar els colors i els materials més adequats o expressius per a cada peça.
- Avaluar la finalitat del disseny quant a la seua harmonia estètica.

3. Estructura del currículum

3.1. Objectius generals del cicle formatiu

- Analitzar i desenrotllar els processos bàsics de realització dels projectes en barreteria i accessoris.
- Conèixer les tècniques pròpies d'esta especialitat.
- Interpretar amb rigor i sensibilitat artísticoplàstica la informació projectada que se subministre, ja siga gràfica, escrita o oral, referida als distints processos de treball distintius d'esta especialitat.
- Resoldre els problemes artístics i tècnics que es plantegen durant el procés de realització.
- Conèixer amb detall les especificacions tècniques dels materials utilitzats, organitzant les mesures de manteniment periòdic cautelar d'estos.
- Conèixer i saber utilitzar les mesures precautòries perquè els processos de realització utilitzats no incidisquen negativament en el medi ambient.
- Conèixer i saber aplicar els mecanismes de prevenció de riscos laborals.
- Conèixer i comprendre el marc legal, econòmic i organitzatiu que regula i condiciona esta activitat professional.
- Adquirir els coneixements elementals per a rendibilitzar el treball.

3.2. Distribució horària de les ensenyances mínimes

<i>Estructura general</i>	<i>Hores totals</i>
Mòduls impartits en el centre educatiu	1.500
Fase de formació pràctica en empreses, estudis o tallers	25
Mòdul d'obra final tutoritzat en el centre educatiu	75
Total hores	1.600

3.3. Formació en centres educatius

Distribució horària dels mòduls impartits en el centre educatiu

<i>Mòduls</i>	<i>Hores Sessions setmanals</i>		<i>Hores totals</i>
	1r curs	2n curs	
Dibuix artístic	4	3	175
Volum	3	3	150

cambios en las tendencias estéticas, concernientes a su quehacer profesional de tal manera que se facilite su eficiencia laboral.

2.2. Tareas más significativas

- Seleccionar distintos tipos de tejidos según la idoneidad de su aplicación para sombreros y adornos de cabeza.
- Utilizar correctamente las herramientas y útiles necesarios para el ejercicio de esta profesión.
- Trasladar los diseños a la realidad artesanal.
- Realizar, en equipo o individualmente, las piezas que se le encomienden, ateniéndose a los diseños, y utilizando adecuadamente los útiles y técnicas que le sean propios.
- Colaborar en equipos de trabajo para la realización de proyectos, coordinados por técnicos o titulados superiores.
- Organizar el taller, teniendo en cuenta los factores necesarios para el desarrollo de su actividad profesional.
- Interpretar las formas y el estilo de los diseños haciéndolos operativos.
- Estilizar formas naturales con elegancia y adaptación a la función del accesorio.
- Investigar en el diseño tradicional para conseguir una idónea acomodación a los diseños actuales, a la vez que recuperar y mantener elementos o ejemplos pertenecientes al patrimonio cultural valenciano.
- Armonizar los colores y los materiales más adecuados o expresivos para cada pieza.
- Evaluar la finalidad del diseño en cuanto a su armonía estètica.

3. Estructura del currículo

3.1. Objetivos generales del ciclo formativo

- Analizar y desarrollar los procesos básicos de realización de los proyectos en sombrerería y accesorios.
- Conocer las técnicas propias de esta especialidad.
- Interpretar con rigor y sensibilidad artístico-plástica la información proyectada que se suministre, ya sea gráfica, escrita u oral, referida a los distintos procesos de trabajo distintivos de esta especialidad.
- Resolver los problemas artísticos y técnicos que se planteen durante el proceso de realización.
- Conocer con detalle las especificaciones técnicas de los materiales utilizados, organizando las medidas de mantenimiento periódico cautelar de los mismos.
- Conocer y saber utilizar las medidas precautorias para que los procesos de realización utilizados no incidan negativamente en el medio ambiente.
- Conocer y saber aplicar los mecanismos de prevención de riesgos laborales.
- Conocer y comprender el marco legal, económico y organizativo que regula y condiciona esta actividad profesional.
- Adquirir los conocimientos elementales para rentabilizar el trabajo.

3.2. Distribución horaria de las enseñanzas mínimas

<i>Estructura general</i>	<i>Horas totales</i>
Módulos impartidos en el centro educativo	1.500
Fase de Formación Práctica en empresas, estudios o talleres	25
Módulo Obra Final tutorizado en el centro educativo	75
Total horas	1.600

3.3. Formación en centros educativos

Història de la cultura i de l'art: Indumentària	2	2	100
Dibuix tècnic	3		75
Idioma estranger	2	2	100
Disseny assistit per ordinador	3	3	150
Taller de barreteria	14	14	700
Formació i orientació laboral		2	50
Obra final		3	75
Suma	31	32	1575

* * * * *

Distribución horaria de los módulos impartidos en el centro educativo:

<i>Módulos</i>	<i>Horas</i>		<i>Horas totales</i>
	<i>1er curso</i>	<i>2° curso</i>	
<i>Dibujo Artístico</i>	4	3	175
Volumen	3	3	150
Historia de la Cultura y del Arte: Indumentaria	2	2	100
Dibujo Técnico	3		75
Idioma Extranjero	2	2	100
Diseño Asistido por Ordenador	3	3	150
Taller de Sombrerería	14	14	700
Formación y Orientación Laboral		2	50
Obra Final		3	75
Suma	31	32	1575

3.4. Objectius, continguts i criteris específics d'avaluació dels diversos mòduls:

DIBUIX ARTÍSTIC

Objectius

- Conèixer l'anatomia del cap humà.
- Captar la imatge de la figura humana, i en especial del cap, sent capaç de representar-la i reproduir-la gràficament segons els distints mètodes plàstics i tècnics.
 - Aplicar el color correctament.
 - Traçar i desenrotllar cossos volumètrics.
 - Interpretar esbossos, dibuixos i plànols, normes i la resta d'informació gràfica relacionada amb la realització i els mitjans de producció artísticartesanals de la barreteria.
 - Desenrotllar la creativitat i la capacitat artística.

Continguts

- Materials i tècniques de dibuix i color.
- La forma bidimensional i tridimensional i la seua representació sobre el plànol.
 - El color, la llum i l'ombra. Valors expressius i descriptius.
 - La proporció. Relació entre les parts i el tot. La seua aplicació a la barreteria.
 - El clarobscur. Les relacions de valor com a plasmació sobre el plànol de la forma tridimensional.
 - La figura humana. El cap: faccions. Proporcions.
 - El cap de front, de perfil, d'esquena. Aplicacions a la barreteria.
- Dibuix creatiu.
- Dibuix del barret i altres peces de cap en l'espectacle i en la tradició del patrimoni cultural valencià.
 - Iniciació al llenguatge de projectes. Esbossos i desenrotllaments en el plànol.

3.4. Objetivos, contenidos y criterios específicos de evaluación de los diversos módulos:

DIBUJO ARTÍSTICO

Objetivos

- Conocer la anatomía de la cabeza humana.
- Captar la imagen de la figura humana, y en especial de la cabeza, siendo capaz de representarla y reproducirla gráficamente según los distintos métodos plásticos y técnicos.
 - Aplicar el color correctamente.
 - Trazar y desarrollar cuerpos volumétricos.
 - Interpretar esbozos, dibujos y planos, normas y demás información gráfica relacionada con la realización y los medios de producción artístico-artesanales de la sombrerería.
 - Desarrollar la creatividad y la capacidad artística.

Contenidos

- Materiales y técnicas de dibujo y color.
- La forma bidimensional y tridimensional y su representación sobre el plano.
 - El color, la luz y la sombra. Valores expresivos y descriptivos.
 - La proporción. Relación entre las partes y el todo. Su aplicación a la sombrerería.
 - El claroscuro. Las relaciones de valor como plasmación sobre el plano de la forma tridimensional.
 - La figura humana. La cabeza: facciones. Proporciones.
 - La cabeza de frente, de perfil, de espalda. Aplicaciones a la sombrerería.
- Dibujo creativo.
- Dibujo del sombrero y otras prendas de cabeza en el espectáculo y en la tradición del patrimonio cultural valenciano.
 - Iniciación al lenguaje de proyectos. Bocetos y desarrollos en el plano.

Criteris d'avaluació

Es valoraran els aspectes següents:

– La capacitat per a entendre i representar les proporcions arquitectòniques i els complementos del cap en relació amb eixes proporcions.

– La representació del cap tenint en compte la morfologia, la configuració òssia i la fisonomia.

– La capacitat per a realitzar gammes i harmonies de color, i per a reproduir distints matisos de color observats en el seu entorn, a partir de la realització de mesclures amb matèries pigmentals i filtres de color.

– La capacitat per a elaborar respostes creatives.

– La utilització de les ombres com a element de suport en la configuració del volum.

– La utilització correcta dels materials i tècniques proposades explorant les seues possibilitats plàstiques i expressives.

– Assimilació de la influència que exercixen sobre la representació elements com: proporcions, relacions espacials, relacions tonals, etc.

– La sensibilitat estètica i la capacitat artística demostrades en el treball.

– Presentació correcta del treball.

VOLUM

Objectius

– Adquirir el llenguatge de la forma volumètrica.

– Interpretar els dibuixos i els esbossos dels projectes que se li encomanen.

– Desenvolupar la creativitat i la capacitat artística.

Continguts

– Coneixement i utilització de materials, ferramentes i utensilis.

– El plànol. Relleu baix, mitjà i alt.

– Desenvolupament en el plànol de figures geomètriques i orgàniques simples.

– Gènesi del volum en distints materials.

– Confecció de motles simples.

– Configuració de maquetes aplicades a la barreteria.

Criteris d'avaluació

Es valoraran els aspectes següents:

– Capacitat per a representar plàsticament formes tenint en compte els seus elements constitutius essencials (configuracions estructurals i orientació espacial).

– Capacitat per a captar i descriure, per mitjà de recursos plàstics tridimensionals, les proporcions i les relacions de forma i ritme presents en la realitat, per a interpretar-la de manera objectiva o subjectiva.

– Grau d'adaptabilitat i capacitat artística demostrat en el treball.

HISTÒRIA DE LA CULTURA I DE L'ART: INDUMENTÀRIA

Objectius

– Aconseguir els coneixements necessaris sobre els cicles culturals i artístics del passat i del present.

– Desenvolupar la personalitat intel·lectual i completar la formació tècnica i artística.

– Conèixer l'essencial del context ideològic, polític, econòmic, social i estètic en què s'han generat les arts de la indumentària al llarg de la història, amb especial referència a la barreteria.

– Relacionar la informació curricular adquirida per a concloure i reflexionar per mitjà dels signes externs de la indumentària, els processos històrics i l'evolució del factor humà a través de la història.

Continguts

– Concepte de cultura, d'art i d'art aplicat. El ser humà i el seu entorn abans de la història. Configuració sociopolítica, religiosa i artística de les cultures antigues. Egipte, Grècia i Roma: aportacions a

Criterios de evaluación

Se valorarán los siguientes aspectos:

– La capacidad para entender y representar las proporciones arquitectónicas y los complementos de cabeza en relación con esas proporciones.

– La representación de la cabeza teniendo en cuenta la morfología, configuración ósea y fisonomía.

– La capacidad para realizar gamas y armonías de color, y para reproducir distintos matices de color observados en su entorno, a partir de la realización de mezclas con materias pigmentales y filtros de color.

– La capacidad para elaborar respuestas creativas.

– La utilización de las sombras como elemento de apoyo en la configuración del volumen.

– La utilización correcta de los materiales y técnicas propuestas explorando sus posibilidades plásticas y expresivas.

– Asimilación de la influencia que ejercen sobre la representación elementos como: proporciones, relaciones espaciales, relaciones tonales, etc.

– La sensibilidad estética y capacidad artística demostradas en el trabajo.

– Presentación correcta del trabajo.

VOLUMEN

Objetivos

– Adquirir el lenguaje de la forma volumétrica.

– Interpretar los dibujos y los bocetos de los proyectos que se le encomienden.

– Desarrollar la creatividad y la capacidad artística.

Contenidos

– Conocimiento y utilización de materiales, herramientas y utensilios.

– El plano. Relieves bajo, medio y alto.

– Desarrollo en el plano de figuras geométricas y orgánicas simples.

– Génesis del volumen en distintos materiales.

– Confección de moldes simples.

– Configuración de maquetas aplicadas a la sombrerería.

Criterios de evaluación

Se valorarán los siguientes aspectos:

– Capacidad para representar plásticamente formas teniendo en cuenta sus elementos constitutivos esenciales (configuraciones estructurales y orientación espacial).

– Capacidad para captar y describir por medio de recursos plásticos tridimensionales, las proporciones y las relaciones de forma y ritmo presentes en la realidad, para interpretarla de manera objetiva o subjetiva.

– Grado de adaptabilidad y capacidad artística demostrado en el trabajo.

HISTORIA DE LA CULTURA Y DEL ARTE: INDUMENTARIA

Objetivos

– Alcanzar los conocimientos necesarios sobre los ciclos culturales y artísticos del pasado y del presente.

– Desarrollar la personalidad intelectual y completar la formación técnica y artística.

– Conocer lo esencial del contexto ideológico, político, económico, social y estético en que se han generado las artes de la indumentaria a lo largo de la Historia, con especial referencia a la sombrerería.

– Relacionar la información curricular adquirida para concluir y reflexionar mediante los signos externos de la indumentaria, los procesos históricos y la evolución del factor humano a través de la historia.

Contenidos

– Concepto de cultura, de arte y de arte aplicado. El ser humano y su entorno antes de la historia. Configuración sociopolítica, religiosa y artística de las culturas antiguas. Egipto, Grecia y Roma: aportaciones

civilització i a l'art occidentals. Les peces de cap com a element diferenciador social.

– L'edat mitjana, l'Occident dels segles XI al XV: les seues formes de vida i la seua expressió plàstica. La indumentària: tocats i barrets.

– L'Humanisme. El Renaixement en les arts plàstiques. Modes nacionals en el traje i en els tocats.

– La cultura aristocràtica del Barroc: les ciències i les arts. L'expressió artística del Rococó. Publicacions de moda, sastres i barreterers.

– Revolució francesa i Revolució industrial: conseqüències per a l'art i la moda. Liberalisme i societat industrial del XIX. Evolució cultural i artística. Significat social del barret.

– Transformacions socioculturals i expressives del segle XX. Evolució de les modes i el gust: nous usos de barrets i adorns de cap.

– L'evolució de barrets i tocats en el context patrimonial valencià al llarg de la història.

Criteris d'Avaluació

Es valoraran els aspectes següents:

– Comprensió raonada dels comportaments historicoculturals de la humanitat al llarg del temps i capacitat per a relacionar-los amb els fets artístics a què han donat lloc.

– Desenvolupament de la percepció visual i de la sensibilitat quan concierne al coneixement de l'essència creativa, l'evolució històrica i la situació de les realitzacions específiques pròpies d'esta especialitat.

– Utilització d'un llenguatge clar i una terminologia específica idònia.

DIBUIX TÈCNIC

Objectius

– Adquirir els coneixements de caràcter tècnic necessari per a la representació geomètrica de la forma en el plànol.

– Donar suport a altres tècniques o tallers en la realització de projectes.

– Interpretar adequadament plànols i documents gràfics.

– Desenvolupar la creativitat i la sensibilitat.

Continguts

– Elements i llenguatge de l'espai: indicació intuïtiva. Introducció pràctica als sistemes de representació. Representació i concepte espacial. Introducció als sistemes DAPO (disseny assistit per ordinador) i a totes les novetats tècniques i informàtiques que apareguen en l'elaboració de projectes de barreteria.

– Descripció objectiva de la forma plàstica: nocions de projectivitat. Elements de l'espai. Tipus de projecció.

– Projeccions ortogonals: generalitats. Procediments de les tres projeccions: planta, alçat i vista lateral i la seua aplicació als objectes funcionals. Iniciació a l'axonomètria.

– Normalització i escales.

Criteris d'avaluació

Es valoraran els aspectes següents:

– Correcta concepció i visió espacial de l'objecte.

– Claredat en la realització gràfica.

– Capacitat de representació espacial per mitjà de l'aplicació dels coneixements adquirits en el sistema de representació de projecció ortogonal.

– Capacitat d'anàlisi, síntesi i expressivitat gràfica.

– Sensibilitat i creativitat demostrades.

IDIOMA ESTRANGER

Objectius

– Ampliar els coneixements previs d'idioma estranger per a traduir els textos tècnics relacionats amb este cicle formatiu.

– Elaborar comunicacions escrites relacionades amb el vocabulari i les paraules pròpies de l'especialitat.

a la civilización y al arte occidentales. Las prendas de cabeza como elemento diferenciador social.

– La Edad Media, el Occidente de los siglos XI al XV: sus formas de vida y su expresión plástica. La indumentaria: tocados y sombreros.

– El Humanismo. El Renacimiento en las artes plásticas. Modas nacionales en el traje y en los tocados.

– La cultura aristocrática del Barroco: las ciencias y las artes. La expresión artística del Rococó. Publicaciones de moda, sastres y sombreros.

– Revolución Francesa y Revolución Industrial: consecuencias para el arte y la moda. Liberalismo y sociedad industrial del XIX. Evolución cultural y artística. Significado social del sombrero.

– Transformaciones socio-culturales y expresivas del siglo XX. Evolución de las modas y el gusto: nuevos usos de sombreros y adornos de cabeza.

– La evolución de sombreros y tocados en el contexto patrimonial valenciano a lo largo de la historia.

Criterios de evaluación

Se valorarán los siguientes aspectos:

– Comprensión razonada de los comportamientos histórico-culturales de la humanidad a lo largo del tiempo y capacidad para relacionarlos con los hechos artísticos a que han dado lugar.

– Desarrollo de la percepción visual y de la sensibilidad en cuanto concierne al conocimiento de la esencia creativa, la evolución histórica y la situación de las realizaciones específicas propias de esta especialidad.

– Utilización de un lenguaje claro y una terminología específica idónea.

DIBUJO TÈCNIC

Objetivos

– Adquirir los conocimientos de carácter técnico necesario para la representación geométrica de la forma en el plano.

– Apoyar a otras técnicas o talleres en la realización de proyectos.

– Interpretar adecuadamente planos y documentos gráficos.

– Desarrollar la creatividad y la sensibilidad.

Contenidos

– Elementos y lenguaje del espacio: indicación intuitiva. Introducción práctica a los sistemas de representación. Representación y concepto espacial. Introducción a los sistemas DAPO (diseño asistido por ordenador) y a todas las novedades técnicas e informáticas que aparecen en la elaboración de proyectos de sombrería.

– Descripción objetiva de la forma plástica: nociones de proyectividad. Elementos del espacio. Tipos de proyección.

– Proyecciones ortogonales: generalidades. Procedimientos de las tres proyecciones: planta, alzado y vista lateral y su aplicación a los objetos funcionales. Iniciación a la axonomètria.

– Normalización y escalas.

Criterios de evaluación

Se valorarán los siguientes aspectos:

– Correcta concepción y visión espacial del objeto.

– Claridad en la realización gráfica.

– Capacidad de representación espacial por medio de la aplicación de los conocimientos adquiridos en el sistema de representación de proyección ortogonal.

– Capacidad de análisis, síntesis y expresividad gráfica.

– Sensibilidad y creatividad demostradas.

IDIOMA EXTRANJERO

Objetivos

– Ampliar los conocimientos previos de idioma extranjero, para traducir los textos técnicos relacionados con este ciclo formativo.

– Elaborar comunicaciones escritas relacionadas con el vocabulario y las palabras propias de la especialidad.

- Expressar-se de manera col·loquial havent adquirit les competències bàsiques lingüístiques.
- Utilitzar diccionaris.

Continguts

- Aprofundiment en els coneixements previs d'idioma estranger necessaris per a la redacció, conversió i lectura de textos generals o específics.
- Utilització d'estos coneixements en la pràctica d'un llenguatge adaptat a la vida diària i a les necessitats professionals del cicle.
- Formulació de plantejaments concrets, aplicant els coneixements adquirits a comunicacions orals relacionades amb el taller de barrets i a l'elaboració de missatges o cartes entorn de l'àmbit professional i laboral.

Criteris d'avaluació

- Valoració de les destreses orals i escrites demostrades en l'aula.
- Grau d'ampliació de coneixements en relació amb els elements específics de l'especialitat.
- Plantejament de situacions autèntiques relacionades amb un suposat àmbit professional.
- Redacció de documents relacionats amb l'especialitat.

DISSENY ASSISTIT PER ORDINADOR

Objectius

- Aprendre a utilitzar de manera respectuosa, eficient i correcta el material i els equips informàtics.
- Utilitzar l'ordinador com a ferramenta tècnica d'aplicació en el procés creatiu i productiu i com a instrument de comunicació i gestió.

Continguts

- Introducció a la informàtica.
- Fonaments dels sistemes operatius.
- Dispositius d'entrada i eixida.
- Sistemes CAD/CAM.
- Programari específic.
- Automatització i control de processos.
- Ús de la terminologia informàtica del patró. Sistemes de representació. Normalització.
- Programari d'il·lustració i disseny.
- Ofimàtica.
- Novetats informàtiques recents que es puguin aplicar a les característiques del cicle.

Criteris d'avaluació

- Es valoraran els aspectes següents:
- La capacitat de l'alumnat per a utilitzar correctament el material i els equips informàtics.
 - La capacitat per a seleccionar el mitjà informàtic adequat, els seus resultats, abast i possibles combinacions amb altres mitjans. L'assimilació dels recents avanços tecnològics aplicats al disseny i configuració propis del cicle.

TALLER DE BARRETERIA

Objectius

- Adquirir els coneixements, habilitats i destreses necessaris per a una correcta execució de les tècniques i valors estètics de la barreteria.
- Conèixer els materials i ferramentes, generals i específiques, relacionades amb la barreteria per a una correcta aplicació en el desenvolupament de la seua professió.
- Desenvolupar la creativitat i la capacitat artística.
- Capacitar l'alumnat per a adaptar-se adequadament tant amb els mètodes tradicionals d'execució com amb les ferramentes més recents que proporcionen les noves tecnologies.

- Expresarse de forma coloquial habiendo adquirido las competencias básicas lingüísticas.
- Utilizar diccionarios.

Contenidos

- Profundización en los conocimientos previos de idioma extranjero necesarios para la redacción, conversión y lectura de textos generales o específicos.
- Utilización de estos conocimientos en la práctica de un lenguaje adaptado a la vida diaria y a las necesidades profesionales del ciclo.
- Formulación de planteamientos concretos, aplicando los conocimientos adquiridos a comunicaciones orales relacionadas con el Taller de Sombreros, y a la elaboración de mensajes o cartas en torno al ámbito profesional y laboral.

Criterios de evaluación

- Valoración de las destrezas orales y escritas demostradas en el aula.
- Grado de ampliación de conocimientos en relación con los elementos específicos de la especialidad.
- Planteamiento de situaciones auténticas relacionadas con un supuesto ámbito profesional.
- Redacción de documentos relacionados con la especialidad.

DISEÑO ASISTIDO POR ORDENADOR

Objetivos

- Aprender a utilizar de forma respetuosa, eficiente y correcta el material y los equipos informáticos.
- Utilizar el ordenador como herramienta técnica de aplicación en el proceso creativo y productivo, y como instrumento de comunicación y gestión.

Contenidos

- Introducción a la informática.
- Fundamentos de los sistemas operativos.
- Dispositivos de entrada y salida.
- Sistemas CAD/CAM.
- Software específico.
- Automatización y control de procesos.
- Uso de la terminología informática del patrón. Sistemas de representación. Normalización.
- Software de ilustración y diseño.
- Ofimática.
- Novedades informáticas recientes que se puedan aplicar a las características del ciclo.

Criterios de evaluación

- Se valorarán los siguientes aspectos:
- La capacidad del alumnado para utilizar correctamente el material y los equipos informáticos.
 - La capacidad para seleccionar el medio informático adecuado, sus resultados, alcance y posibles combinaciones con otros medios.
 - La asimilación de los recientes avances tecnológicos aplicados al diseño y configuración propios del ciclo.

TALLER DE SOMBRERERÍA

Objetivos

- Adquirir los conocimientos, habilidades y destrezas necesarios para una correcta ejecución de las técnicas y valores estéticos de la sombrería.
- Conocer los materiales y herramientas, generales y específicas relacionadas con la sombrería para una correcta aplicación en el desarrollo de su profesión.
- Desarrollar la creatividad y la capacidad artística.
- Capacitar al alumnado para desenvolverse adecuadamente tanto con los métodos tradicionales de ejecución, como con las herramientas más recientes que proporcionen las nuevas tecnologías.

Continguts

- A partir d'un disseny: elecció de materials i útils.
- Aplicacions del cono per a barrets de senyora o cavaller.
- Elements diferenciadors del barret.
- Barrets de tela. Tècniques de realització.
- Barrets d'uniforme. Tècniques de realització.
- Barrets a mesura. Peculiaritats tècniques.
- Ornamentació.
- Adorns de cap.
- El barret com a espectacle.
- El barret i el tocat de tradició historicopatrimonial de la cultura valenciana.
- Diferents tipus de teixits, clàssics i moderns.
- Coneixement i utilització de ferramentes i útils convencionals.

- Tints i colorants. Classificació i preparació.
- Aprestos i acabats.

Criteris d'Avaluació

Es valoraran els aspectes següents:

- Capacitat per a realitzar qualsevol tipus de barret i la resta de peces de cap.
- Idoneïtat i maneig de materials i ferramentes que s'han d'utilitzar.
- Correcta adequació dels dissenys en aplicacions convingudes.
- Capacitat per a reconèixer teixits i materials utilitzats en la confecció de barrets i la resta de peces de cap, atenent la seua classificació.
- Creativitat i capacitat artística demostrades en el seu treball.

FORMACIÓ I ORIENTACIÓ LABORAL

En este espai lectiu l'alumnat es familiaritzarà amb el marc jurídic relacionat amb les condicions de treball i de salut, així com amb els drets i les obligacions que es deriven de les relacions laborals i contractuals, ja siga en la realització del treball per compte d'altri o per compte propi. Permet, a més, orientar en la busca de treball d'acord amb el perfil professional i informar per a l'autoocupació.

Objectius

- Familiaritzar-se amb el marc legal del treball i conèixer els drets i obligacions que es deriven de les obligacions laborals.
- Adquirir coneixements econòmics, comercials i socials que permeten administrar i gestionar una empresa de xicoteta i mitjana grandària o funcionar com a professional autònom.
- Adquirir els coneixements precisos sobre els mecanismes d'accés i sistemes de selecció del mercat de treball, així com les capacitats que faciliten la seua incorporació a este.
- Conèixer els organismes institucionals, locals, regionals, nacionals i comunitaris d'ajuda a la inserció laboral, i els servicis d'ajudes econòmiques i subvencions per a les iniciatives empresarials i per a formalitzar l'autoocupació.
- Conèixer els instruments jurídics, empresarials i professionals propis de l'especialitat.

Continguts

- Normativa vigent en matèria laboral i reglamentació específica.

- Conceptes bàsics d'economia i màrqueting.
- Organització i estructura de l'empresa. Esquema dels diferents models jurídics d'empreses. Formació per al treball autònom i/o associat.
- Administració i gestió de la xicoteta i mitjana empresa. Obligacions jurídiques i fiscals.
- Sistemes d'accés al món laboral. Tècniques i estratègies. Organismes i institucions que presten ajuda a la inserció i a la iniciativa empresarial local, regional, nacional i comunitària.
- Dret aplicat a l'especialitat: legislació en matèria d'obres d'art i patrimoni. Propietat intel·lectual i propietat industrial.
- Mesures de seguretat i riscos laborals i higiene en el treball.
- Projecció del disseny. Propietat intel·lectual. Registre de la propietat intel·lectual.

Contenidos

- A partir de un diseño: elección de materiales y útiles.
- Aplicaciones del cono para sombreros de señora o caballero.
- Elementos diferenciadores del sombrero.
- Sombreros de tela. Técnicas de realización.
- Sombreros de uniforme. Técnicas de realización.
- Sombreros a medida. Peculiaridades técnicas.
- Ornamentación.
- Adornos de cabeza.
- El sombrero como espectáculo.
- El sombrero y el tocado de tradición histórico-patrimonial de la cultura valenciana.
- Diferentes tipos de tejidos, clásicos y modernos.
- Conocimiento y utilización de herramientas y útiles convencionales.

- Tintes y colorantes. Clasificación y preparación.
- Aprestos y acabados.

Criterios de evaluación

Se valorarán los siguientes aspectos:

- Capacidad para realizar cualquier tipo de sombrero y demás prendas de cabeza.
- Idoneidad y manejo de materiales y herramientas a utilizar.
- Correcta adecuación de los diseños en aplicaciones convenidas.
- Capacidad para reconocer tejidos y materiales utilizados en la confección de sombreros y demás prendas de cabeza, atendiendo a su clasificación.
- Creatividad y capacidad artística demostradas en su trabajo.

FORMACIÓN Y ORIENTACIÓN LABORAL

En este espacio lectivo el alumnado se familiarizará con el marco jurídico relacionado con las condiciones de trabajo y de salud, así como con los derechos y las obligaciones que se deriven de las relaciones laborales y contractuales, ya sea en la realización del trabajo por cuenta ajena o por cuenta propia. Permite además orientar en la búsqueda de trabajo acorde con el perfil profesional e informar para el autoempleo.

Objetivos

- Familiarizarse con el marco legal del trabajo y conocer los derechos y obligaciones que se derivan de las obligaciones laborales.
- Adquirir conocimientos económicos, comerciales y sociales que permitan administrar y gestionar una empresa de pequeño y mediano tamaño o funcionar como profesional autónomo.
- Adquirir los conocimientos precisos sobre los mecanismos de acceso y sistemas de selección del mercado de trabajo, así como las capacidades que faciliten su incorporación al mismo.
- Conocer los organismos institucionales, locales, regionales, nacionales y comunitarios de ayuda a la inserción laboral, y los servicios de ayudas económicas y subvenciones para las iniciativas empresariales y para formalizar el autoempleo.
- Conocer los instrumentos jurídicos, empresariales y profesionales propios de la especialidad.

Contenidos

- Normativa vigente en materia laboral y reglamentación específica.

- Conceptos básicos de economía y mercadotecnia.
- Organización y estructura de la empresa. Esquema de los distintos modelos jurídicos de empresas. Formación para el trabajo autónomo y/o asociado.
- Administración y gestión de la pequeña y mediana empresa. Obligaciones jurídicas y fiscales.
- Sistemas de acceso al mundo laboral. Técnicas y estrategias. Organismos e instituciones que prestan ayuda a la inserción y a la iniciativa empresarial local, regional, nacional y comunitaria.
- Derecho aplicado a la especialidad: legislación en materia de obras de arte y patrimonio. Propiedad intelectual y propiedad industrial.
- Medidas de seguridad y riesgos laborales e higiene en el trabajo.
- Proyección del diseño. Propiedad intelectual. Registro de la Propiedad Intelectual.

– Entitats de gestió. Propietat industrial. Registre i procediment registral.

- Els signes distintius: marca, rètol i nom comercial.
- La protecció internacional de les innovacions.

Críteris d'avaluació

Es valoraran els aspectes següents:

- Capacitat d'assimilació dels conceptes fonamentals i del contingut curricular.
- Interés per la matèria i per les activitats exercides al llarg del cicle formatiu.
- Utilització correcta del vocabulari i terminologia específiques.
- Valoració i assimilació raonada de la normativa singular per la qual es regix este camp professional.

OBRA FINAL

Objectius

- L'obra final té com a objectiu comprovar que l'alumnat ha assimilat i és capaç d'integrar, sintetitzar i aplicar els coneixements, destreses i capacitats específics del camp professional de l'especialitat de barreteria, adquirits a través d'estes ensenyances, i d'exercir una activitat professional en el camp propi de l'especialitat i nivell cursats, que evidencie domini en els procediments de realització i siga expressió de la seua sensibilitat artística, al mateix temps que mostre la consecució i l'adquisició de les capacitats terminals o resultats de competència propis del cicle.
- L'obra final consistirà en la concepció i creació d'un o més treballs que pertanyen al camp de les arts aplicades a la indumentària, en concret barreteria, ja siga com a peça aïllada o com a conjunt.

Continguts

1. L'obra final tindrà el contingut següent:

- Metodologia bàsica del projecte.
- Anàlisi d'antecedents.
- Elaboració de fitxes tècniques de productes de barreteria artesanal.
- Càlcul de consums de matèries primeres, ferramentes, mitjans auxiliars, energia i mà d'obra.
- Elaboració de pressupostos.
- Materialització d'una obra pròpia de l'especialitat en què s'apliquen els coneixements i destreses extretes de la seua formació i elaboració de la informació gràfica, la fitxa tècnica de la peça i del pressupost.
- Realització: execució de l'obra a què es referix el projecte d'obra final, o prototip a escala, en funció de l'entitat de la proposta oferida.

2. Elaboració i termini d'execució:

- L'elaboració de l'obra final pot necessitar més temps del previst en l'horari lectiu del mòdul ofert al llarg del segon curs, per a això el centre possibilitarà a l'alumnat la utilització de les seues instal·lacions, sempre que no interferisca en l'activitat regular docent.

– El termini per a l'entrega del projecte de l'obra final serà a final del tercer trimestre del segon curs acadèmic, sempre que s'hagen avaluat i superat la resta de mòduls que constitueixen el cicle formatiu de grau mitjà de Barreteria.

Críteris d'avaluació

1. De la proposta de l'obra final:

Per a l'acceptació de la proposta de l'obra final, el tribunal tindrà en compte els aspectes següents:

- a) El seu interés global, considerant el seu valor artístic, l'originalitat del plantejament, la seua adequació a les exigències de la demanda real del producte ofert i la seua relació amb el món de la producció empresarial.
- b) La possibilitat de realització efectiva de l'obra final, en els terminis existents i tenint en compte els mitjans i les instal·lacions amb què es compte.

– Entidades de gestión. Propiedad industrial. Registro y procedimiento registral.

- Los signos distintivos: marca, rótulo y nombre comercial.
- La protección internacional de las innovaciones.

Críteris de evaluació

Se valorarán los siguientes aspectos:

- Capacidad de asimilación de los conceptos fundamentales y del contenido curricular.
- Interés por la materia y por las actividades desarrolladas a lo largo del ciclo formativo.
- Utilización correcta del vocabulario y terminología específicas.
- Valoración y asimilación razonada de la normativa singular por la que se rige este campo profesional.

OBRA FINAL

Objetivos

- La obra final tiene como objetivo comprobar que el alumnado ha asimilado y es capaz de integrar, sintetizar y aplicar los conocimientos, destrezas y capacidades específicos del campo profesional de la especialidad de sombrerería, adquiridos a través de estas enseñanzas, y de desempeñar una actividad profesional en el campo propio de la especialidad y nivel cursados, que evidencie dominio en los procedimientos de realización y sea expresión de su sensibilidad artística, a la vez que muestre la consecución y adquisición de las capacidades terminales o resultados de competencia propios del ciclo.
- La obra final consistirá en la concepción y creación de uno o varios trabajos pertenecientes al campo de las Artes Aplicadas a la Indumentaria, en concreto sombrerería, ya sea como pieza aislada o como conjunto.

Contenidos

1. La obra final tendrá el siguiente contenido:

- Metodología básica del proyecto.
- Análisis de antecedentes.
- Elaboración de fichas técnicas de productos de sombrerería artesanal.
- Cálculo de consumos de materias primas, herramientas, medios auxiliares, energía y mano de obra.
- Elaboración de presupuestos.
- Materialización de una obra propia de la especialidad en la que se apliquen los conocimientos y destrezas extraídas de su formación y elaboración de la información gráfica, la ficha técnica de la pieza y del presupuesto.
- Realización: ejecución de la obra a que se refiere el proyecto de obra final, o prototipo a escala, en función de la entidad de la propuesta ofertada.

2. Elaboración y plazo de ejecución:

- La elaboración de la obra final puede necesitar más tiempo del contemplado en el horario lectivo del módulo ofertado a lo largo del 2º curso, para ello el centro posibilitará al alumnado la utilización de sus instalaciones, siempre que no se interfiera en la actividad regular docente.

– El plazo para la entrega del proyecto de la obra final será a finales del tercer trimestre del 2º curso académico, siempre y cuando se hubieren evaluado y superado los restantes módulos que constituyen el ciclo formativo de grado medio de sombrerería.

Críteris de evaluació

1. De la propuesta de la obra final:

Para la aceptación de la propuesta de la obra final, el tribunal tendrá en cuenta los siguientes aspectos:

- a) Su interés global, considerando su valor artístico, la originalidad del planteamiento, su adecuación a las exigencias de la demanda real del producto ofertado y su relación con el mundo de la producción empresarial.
- b) La posibilidad de realización efectiva de la obra final, en los plazos existentes y teniendo en cuenta los medios e instalaciones con que se cuenta.

L'alumnat la proposta d'obra del qual no és acceptada pel tribunal disposarà d'un segon termini per a introduir les modificacions oportunes o presentar una nova proposta.

2. De l'obra final:

S'avaluaran els apartats tal com s'indiquen en l'annex II.

Fase de formació pràctica en empreses, estudis o tallers (FCT)

La fase de formació pràctica en empreses, estudis i tallers tindrà com a finalitat bàsica que l'alumnat adquirisca una correcta maduresa professional. Així mateix, permetrà avaluar i verificar la competència de l'alumnat en situacions reals de treball i afavorir la seua inserció laboral. Per a això, les escoles fomentaran la col·laboració amb les empreses, estudis, tallers i altres entitats de l'àmbit local, regional i inclús autonòmic.

La fase de formació en centres de treball té com a objectiu complementar els coneixements, habilitats i destreses dels mòduls que integren el currículum, així com contribuir a l'èxit dels objectius propis d'este cicle formatiu. Esta fase podrà consistir tant en la realització de pràctiques en entitats de titularitat pública o privada com en treballs professionals acadèmicament dirigits en el currículum, així com aquells efectuats en el marc de programes d'intercanvi local, regional, nacional o internacional.

L'alumnat realitzarà esta fase en el segon curs, generalment quan este finalitze, i una vegada l'alumnat haja aconseguit l'avaluació positiva en tots els mòduls, a excepció del mòdul d'obra final. Es podrà realitzar durant el tercer trimestre del segon curs del cicle formatiu i sempre abans de finalitzar el curs acadèmic. Per a l'ensenyança regulada en este decret, el nombre d'hores de formació pràctica serà de vint-i-cinc.

Objectius

- a) Assumir la realitat professional per a completar la formació acadèmica, realitzant una comesa laboral de responsabilitat d'acord amb el seu nivell.
- b) Prendre contacte amb el món del treball i amb el seu sistema de relacions socials, laborals i tècniques.
- c) Contrastar els coneixements adquirits en el centre educatiu amb la realitat empresarial i laboral.
- d) Adquirir a través del contacte amb l'empresa, els coneixements complementaris necessaris per a la pràctica de la professió, tant sobre l'especialitat com sobre la situació i les relacions de mercat, tendències artístiques i culturals, organització i coordinació del treball, gestió comercial, relacions d'una empresa, etc.

Criteris d'avaluació

- a) L'adquisició dels coneixements tècnics d'útils, ferramentes, aparells i màquines que, per la seua especialització, cost o novetat, no estan a l'abast del centre educatiu.
- b) La participació de manera activa en les fases del procés productiu, sota la tutoria o la direcció corresponents.
- c) L'aplicació dels coneixements i habilitats adquirits en la formació teòrica i pràctica de l'alumnat en els centres docents.
- d) Proposta de solucions en la detecció d'anomàlies i les seues possibles causes.
- e) La integració en el món laboral i en el sistema tecnicosocial de l'empresa.
- f) Actitud responsable amb la normativa legal i les condicions de seguretat i riscos laborals.
- g) El seguiment de la formació pràctica li correspondrà al tutor o la tutora de pràctiques designat per la direcció del centre, en col·laboració amb el responsable autoritzat pel corresponent centre de treball. L'avaluació serà realitzada per tot l'equip docent, que prendrà en consideració el grau de compliment dels objectius i la valoració realitzada pel centre de treball per mitjà dels instruments i documents que determine la conselleria competent en matèria d'educació.

El alumnado cuya propuesta de obra no fuese aceptada por el tribunal dispondrá de un segundo plazo para introducir las modificaciones oportunas o proceder a la presentación de una nueva propuesta.

2. De la obra final:

Se evaluarán los apartados tal como se indican en el anexo II.

Fase de formación práctica en empresas, estudios o talleres (FCT)

La fase de formación práctica en empresas, estudios y talleres tendrá como finalidad básica la adquisición por parte del alumnado de una correcta madurez profesional. Asimismo, permitirá evaluar y verificar la competencia del alumnado en situaciones reales de trabajo y favorecer su inserción laboral. Para ello, las escuelas fomentarán la colaboración con las empresas, estudios, talleres y otras entidades del ámbito local, regional e incluso autonómico.

La fase de formación en centros de trabajo tiene como objetivo complementar los conocimientos, habilidades y destrezas de los módulos que integran el currículo, así como contribuir al logro de los objetivos propios de este ciclo formativo. Esta fase podrá consistir tanto en la realización de prácticas en entidades de titularidad pública o privada como en trabajos profesionales académicamente dirigidos en el currículo, así como aquellos efectuados en el marco de programas de intercambio local, regional, nacional o internacional.

El alumnado realizará esta fase en el segundo curso, generalmente a la finalización del mismo, y una vez el alumnado haya alcanzado la evaluación positiva en todos los módulos, a excepción del módulo de obra final. Se podrá realizar durante el tercer trimestre del segundo curso del ciclo formativo y siempre antes de finalizar el curso académico. Para la enseñanza regulada en este decreto, el número de horas de formación práctica será de 25.

Objetivos

- a) Asumir la realidad profesional para completar la formación académica, realizando un cometido laboral de responsabilidad acorde con su nivel.
- b) Tomar contacto con el mundo del trabajo y con su sistema de relaciones sociales, laborales y técnicas.
- c) Contrastar los conocimientos adquiridos en el centro educativo con la realidad empresarial y laboral.
- d) Adquirir a través del contacto con la empresa, los conocimientos complementarios necesarios para la práctica de la profesión, tanto sobre la especialidad como sobre la situación y relaciones de mercado, tendencias artísticas y culturales, organización y coordinación del trabajo, gestión comercial, relaciones de una empresa, etc.

Criterios de evaluación

- a) La adquisición de los conocimientos técnicos de útiles, herramientas, aparatos y máquinas que, por su especialización, coste o novedad, no están al alcance del centro educativo.
- b) La participación de forma activa en las fases del proceso productivo, bajo la tutoría o dirección correspondientes.
- c) La aplicación de los conocimientos y habilidades adquiridos en la formación teórica y práctica del alumnado en los centros docentes.
- d) Propuesta de soluciones en la detección de anomalías y sus posibles causas.
- e) La integración en el mundo laboral y en el sistema técnico-social de la empresa.
- f) Actitud responsable con la normativa legal y las condiciones de seguridad y riesgos laborales.
- g) El seguimiento de la formación práctica le corresponderá al tutor o tutora de prácticas designado por la dirección del centro, en colaboración con el responsable autorizado por el correspondiente centro de trabajo. La evaluación será realizada por todo el equipo docente, que tomará en consideración el grado de cumplimiento de los objetivos y la valoración realizada por el centro de trabajo mediante los instrumentos y documentos que determine la conselleria competente en materia de educación.

ANNEX II

Característiques generals del mòdul d'obra final

1. El mòdul d'obra final en el cicle formatiu de grau mitjà de Barretereria es realitzarà en el segon curs i es desenrotllarà en dos parts diferenciades.

2. L'alumnat iniciarà el mòdul d'obra final al començar el segon curs del cicle formatiu de grau mitjà, i serà avaluat una vegada superats la resta de mòduls de formació en el centre.

3. La primera part capacitarà l'alumnat per a comprendre i posar en pràctica els aspectes bàsics de l'elaboració de projectes per a poder realitzar i interpretar projectes senzills de barretereria. Es desenrotllarà durant els dos primers trimestres lectius del curs, d'acord amb els objectius i continguts que es recullen en l'annex I d'este decret per a este mòdul, i inclosos per a la qualificació de les dos primeres avaluacions.

4. En la segona part, que es desenrotllarà en el tercer trimestre del curs i fins a completar el calendari escolar, l'alumnat posarà en pràctica el procés de la indumentària, a través del desenrotllament d'un projecte senzill de barretereria que li permeta obtindre una visió articulada i coherent de l'activitat professional d'este camp, aplicant el conjunt dels coneixements extrets de la seua formació, que evidencie la seua capacitat creadora, la seua sensibilitat artística i estètica i la seua cultura plàstica, realitzant la peça o peces projectades, amb rigor i destreses tècniques, seleccionant els materials i els procediments més adequats a estes. L'esmentat projecte anirà acompanyat d'una memòria amb informació gràfica, les fitxes tècniques de la peça o les peces i del pressupost.

5. El projecte d'obra final de barretereria es desenrotllarà a partir de la proposta del professorat que tinga atribuïda la competència docent del mòdul d'obra final. L'alumnat tindrà la tutoria individualitzada del professorat que impartisca docència en el cicle formatiu, com a mínim, durant l'horari lectiu.

6. Cada centre crearà un tribunal avaluador, que actuarà com un òrgan col·legiat, format per cinc components, designats per la direcció del centre. El tribunal ha de disposar, almenys, del tutor o tutora de l'alumnat que defenga el mòdul professional d'obra final. La presidència del tribunal correspondrà a la direcció del centre o a la persona en qui esta delegue, mentre que la secretaria del tribunal recaurà sobre el professor o professora de menor edat.

7. El projecte final de barretereria que presente l'alumne o l'alumna haurà d'incloure els apartats següents:

a) Memòria, on es realitzarà una anàlisi dels processos i fases de realització del o dels objectes, que arrellegarà els aspectes funcionals, artístics, tècnics i econòmics.

b) Un testimoni gràfic de les diverses etapes del treball conduents a la realització de l'obra i dels dibuixos i esbossos realitzats.

c) La peça o peces realitzades.

d) Una presentació pública davant del tribunal avaluador, on defenrà amb els recursos que considere oportuns tots els aspectes significatius de l'obra final.

8. Els aspectes relacionats amb el seguiment i l'avaluació del mòdul d'obra final es regiran pel que disposa este decret i en la normativa vigent que dicte expressament la conselleria competent en matèria d'educació.

ANEXO II

Características generales del módulo de obra final

1. El módulo de obra final en el ciclo formativo de grado medio de Sombrerería se realizará en el segundo curso y se desarrollará en dos partes diferenciadas.

2. El alumnado iniciará el módulo de obra final al comenzar el segundo curso del ciclo formativo de grado medio, y será evaluado una vez superados los restantes módulos de formación en el centro.

3. La primera parte, capacitará al alumnado para comprender y poner en práctica los aspectos básicos de la elaboración de proyectos para poder realizar e interpretar proyectos sencillos de sombrerería. Se desarrollará durante los dos primeros trimestres lectivos del curso, de acuerdo con los objetivos y contenidos que se recogen, en el anexo I de este decreto para este módulo, y contemplados para la calificación de las dos primeras evaluaciones.

4. En la segunda parte, que se desarrollará en el tercer trimestre del curso y hasta completar el calendario escolar, el alumnado pondrá en práctica el proceso de la indumentaria, a través del desarrollo de un proyecto sencillo de sombrerería que le permita obtener una visión articulada y coherente de la actividad profesional de este campo, aplicando el conjunto de los conocimientos extraídos de su formación, que evidencie su capacidad creadora, su sensibilidad artística y estética y su cultura plástica, realizando la/s pieza/s proyectada/s, con rigor y destrezas técnicas, seleccionando los materiales y los procedimientos más adecuados a la/s misma/s. Dicho proyecto irá acompañado de una memoria con información gráfica, las fichas técnicas de la/s pieza/s y del presupuesto.

5. El proyecto de obra final de Sombrerería se desarrollará a partir de la propuesta del profesorado que tenga atribuida la competencia docente del módulo de obra final. El alumnado contará con la tutoría individualizada del profesorado que imparta docencia en el ciclo formativo, como mínimo, durante el horario lectivo.

6. Cada centro creará un tribunal evaluador, que actuará como un órgano colegiado, formado por cinco componentes, designados por la dirección del centro. El tribunal deberá contar, al menos, con el tutor o tutora del alumnado que defienda el módulo profesional de obra final. La presidencia del tribunal corresponderá a la dirección del centro, o a la persona en quien ésta delegue, mientras que la secretaria del tribunal recaerá sobre el profesor o profesora de menor edad.

7. El proyecto de obra final de Sombrerería que presente el alumno o alumna deberá contemplar los siguientes apartados:

a) Memoria, donde se realizará un análisis de los procesos y fases de realización del/os objeto/s, que recogerá los aspectos funcionales, artísticos, técnicos y económicos.

b) Un testimonio gráfico de las diversas etapas del trabajo conducentes a la realización de la obra y de los dibujos y bocetos realizados.

c) La/s pieza/s realizada/s.

d) Una presentación pública ante el tribunal evaluador, donde defenderá con los recursos que considere oportunos todos los aspectos significativos de la obra final.

8. Los aspectos relacionados con el seguimiento y la evaluación del módulo de obra final se regirán por lo dispuesto en este decreto y en la normativa vigente que dicte expresamente la conselleria competente en materia de educación.